

PLAN RAZVOJA LUMBARDE

2014-2019.

Neka je sa srećom,

prve su riječi **Lumbardske psefizme**, kamenog starogrčkog povijesnog dokumenta epigrafskog karaktera iz 3. st. pr. Krista. Sadrži odluku kojom se reguliraju imovinski odnosi grčkih naseljenika na Korčuli. Pronađena je koncem 19. stoljeća na vrhu brežuljka Koludrta u Lumbardi.

Plan razvoja Općine Lumbarda izrađen je u suradnji s konzultantskom tvrtkom Razbor d.o.o. Naslovnicu Plana razvoja Općine Lumbarda izradila je Tonka Lujanac.

Sadržaj

1. UVOD / Priprema planiranja i opis procesa	4
1.1. Kontekst procesa planiranja.....	4
1.1.1. Osnovni pojmovi	4
1.2 Aktivnosti provedene tijekom procesa	5
2. Vizija i misija.....	5
2.1. Općina Lumbarda	5
2.2. Vizija općine Lumbarda	6
2.3. Misija općine Lumbarda	6
3. Analiza stanja Općine Lumbarda	6
3.1. Položaj i administrativna tijela	6
3.1.1. Geografska obilježja	6
3.1.2. Prometna povezanost	6
3.1.3. Povijest općine	7
3.1.4. Administrativna tijela općine	7
3.2. Demografska obilježja Općine Lumbarda	8
3.3. Analiza infrastrukture	9
3.4. Gospodarsko stanje.....	10
3.4.1. Analiza turističkog sektora u općini Lumbarda	10
3.4.2. Trgovačka društva u vlasništvu općine	11
3.5. Civilni sektor	11
4. Strategija	12
4.1. SWOT analiza (analiza strateškog okruženja) kao uvod u procesu izrade Plana razvoja.....	12
4.2. Glavne odrednice razvoja.....	13
4.3. PRIORITETNA PODRUČJA DJELOVANJA.....	13
4.3.1. P1 - RAZVOJ GOSPODRSTVA SA NAGLASKOM NA TURIZAM KAO PRIORITETNU GRANU	15
4.3.2. P2 - Ulaganje u znanje i zapošljavanje	16
4.3.3. P3 - Podizanje kvalitete života i očuvanje kulturno - povijesne baštine	16
5. OPERATIVNI PLAN	17
5.1. OPIS MJERA	18
6. PROVEDBA PLANA RAZVOJA - PROJEKTI.....	35
7. ZAKLJUČAK	38
PRILOG 1 Projektne Tablice	39

1. UVOD / Priprema planiranja i opis procesa

1.1. Kontekst procesa planiranja

Upravljačka i izvršna tijela općine Lumbarda odlučila su napraviti zaokret u upravljanju općinom nakon promjena u njihovoj strukturi u svibnju 2013. godine. Uočila se potreba za transparentno i na razvoj usmjereno upravljanje temeljeno na dugoročnim planovima, ne samo kao nužnost ispunjenja rasta već kao i dužnost prema stanovnicima općine Lumbarda. Imajući u vidu važnost strateškog planiranja kod upravljanja jedinicom lokalne samouprave i njenim proračunskim sredstvima općina Lumbarda je ocijenila nužnim ući u proces planiranja razvoja općine:

- a) uz pomoć vanjskih stručnjaka,
- b) za razdoblje od 5 godina.

Razvojni dokument općine Lumbarda „Plan razvoja“ također je nužan zbog niza potpora i natječaja koje uvjetuju njegovo postojanje i primjenu u skladu s nacionalnim i regionalnim strategijama razvoja.

1.1.1. Osnovni pojmovi

PLAN RAZVOJA je dokument koji se definira kroz proces *odlučivanja koju promjenu ili razvojni smjer jedinica lokalne samouprave želi napraviti u svom radnom okruženju kroz određeni vremenski period.*

Plan razvoja zajedno s operativnim planom (aktivnosti) čini cjelinu u procesu razvoja jedinice lokalne samouprave. Ova cjelina je okosnica održivog razvoja i kao takva je preduvjet za postojanje i uspješnost ostalih razvojnih komponenti. Kako sama ideja razvoja nije dovoljna bez operacionalizacije i kvalitetnog planiranja financija tako nema niti uspješne operacionalizacije bez pametno osmišljene i razrađene strategije. Model plana razvoja proveden u ovom slučaju temeljen je na modelima i alatima razvijenim za jedinicu lokalne samouprave u posebnom okruženju s jedinstvenim resursima.

Proces planiranja također zahtjeva uključivanje svih struktura stanovništva općine Lumbarda te analize njihovih ideja i zahtjeva. U svakom procesu strateškog planiranja organizacijske sposobnosti i mogućnosti općine ugrađuju se u modele kroz koje se pristupa problemima i stvarnosti situacije u kojoj radimo i područja na kojima želimo raditi. Istovremeno se poboljšava sposobnost analize problema, planiranja rezultata kao i planiranja dinamike samih aktivnosti te se time stječe jasnija sliku o okruženju u kojem jedinica lokalne samouprave djeluje.

Prikupljanje relevantnih podataka nije uključivalo samo statistiku, nego i stavove, mišljenja i ideje ključnih dionika u procesu – načelnika općine, članova općinskog vijeća, članova udruga, nazočnih obrtnika i direktora poduzeća na događajima tijekom procesa planiranja.

Proces izrade Plana razvoja dizajniran je kako bi odgovorio na slijedeća pitanja:

- a) Koja je vizija i misija općine Lumbarda?
- b) Koje su slabosti a koje jake strane općine Lumbarde?
- c) Koje su prilike i prijetnje s kojima se općina Lumbarda može susresti u narednih 5 godina?
- d) Kako će općina Lumbarda odgovoriti na te prilike i prijetnje te koje će strateške pravce zauzeti u svom djelovanju za 2014-2019 godinu?
- e) Koji je operativni plan rada općine Lumbarda za to strateško razdoblje?

Dokumenti na kojima se temelji ovaj Plan razvoja općine su:

- Razvojna Strategija Dubrovačko-neretvanske županije
- Strategija razvoja turizma Dubrovačko-neretvanske županije
- Lokalna razvojna strategija 2013. -2015. Lokalne akcijske grupe LAG5
- Prostorni plan Općine Lumbarda 2013

1.2 Aktivnosti provedene tijekom procesa

1. Razgovori i e-mail korespondencija s predstavnicima općinskog izvršnog tijela vođena je tijekom mjeseca rujna i listopada kao priprema za izradu Plana razvoja
2. Analiza stanja i prikupljanje statističkih podataka o Općini
3. Info radionica i predstavljanje prvih smjernica Plana razvoja sa prezentiranim prioritetima održana je 02.11.2013 (bilo je nazočno 20 ljudi, izvršna vlast, općinski vijećnici, predstavnici udruga, vlasnici obrta, direktori trgovačkih društava u vlasništvu općine, zainteresirani pojedinci).
4. Javno predstavljanje dokumenta održano je 13. 12. 2013. godine u nazočnosti od preko 60 ljudi (stanovnici općine Lumbarda) u prostorijama općine Lumbarda
5. Dvotjedna javna rasprava na web stranicama Općine.
6. Finaliziranje dokumenta u skladu s javnom raspravom / prihvatanje dokumenta od strane općinskog vijeća.

2. Vizija i misija

2.1. Općina Lumbarda

Općina Lumbarda smještena je na otoku Korčuli u Dubrovačko-neretvanskoj županiji s preko 1200 stanovnika. To je općina koja obiluje i prirodnim i kulturnim ljepotama i na kojima se zasniva njezin osnovni oblik gospodarstva, turizam. Budući da postojeći kapaciteti, naročito infrastruktura, ne dopušta značajniji rast već sada značajnog broja turista, bilo je potrebno dobro razmisliti o mogućim smjerovima razvoja općina koja uključuje dobrobit svih stanovnika. Turizam se temelji trenutno na jedinoj ponudi, a to su prirodne ljepote mjesta.

Općina Lumbarda uz prirodne ljepote posjeduje bogatu kulturno povijesnu baštinu koja seže do u prapovijest. Najpoznatija povijesna epizoda koja se odigrala na ovom tlu je grčka kolonizacija – u 3. stoljeću prije Krista. O njoj svjedoči glasoviti epigrafski spomenik Lumbardska psefizma (čuva se u Arheološkom muzeju u Zagrebu), ujedno najpoznatiji i najznačajniji antički natpis s tla Republike Hrvatske. Pohod rimskog cara Augusta, tada triumvira Oktavijana, 35. g. prije Krista rezultirao je romanizacijom otoka Korčule i gradnjom velike, luksuzne vile u lumbarajskoj Knežini čiji su ostaci i danas dobrim dijelom sačuvani. Također Lumbarda je specifična po brojnim poznatim umjetnicima koji su ovdje rođeni. Unatoč bogatom kulturnom naslijeđu ne može se tvrditi da postoji jasna distinkcija ovog dijela otoka Korčule od drugih jednako bogatih kulturnom baštinom, međutim upravo naglašavanje kulturne baštine i uređenje mjesta u skladu s time te razvoj cjelokupne ponude s naglaskom na jedan element (npr. arheologija) mogle bi poslužiti kao temelj diferencijacije od ostalog dijela otoka, a time i unaprjeđenjem gospodarskih prilika mjesta.

Osim kulturnih resursa, Općina Lumbarda posjeduje nekoliko potencijalnih izvora prihoda. Prvi se odnosi na zgradu nekadašnjeg Zadrugnog doma, u kojoj su i prostorije Općine (zgrada je u vlasništvu -općine), a koja se trenutno koristi djelomično. Kroz provedbu Plana razvoja, očekuje se stavljanje u funkciju i drugog dijela u službi promocije kulturne baštine u formi muzeja/galerija ili multikulturalnog centra. Također u vlasništvu općine su dvije tvrtke, Lučica – Lumbarda d.o.o koja vodi poslovanje marine i ugostiteljskog objekta Maestral te K.T.D. Mindel d.o.o. poduzeće za komunalne poslove i upravljanje deponijem otpada Kokojevica. Općina Lumbarda u vlasništvu ima i 16.884,13 m² zemljišta. Dok su za upravljanje pomorskim dobrom u općini Lumbarda nadležni Lučka uprava Dubrovačko-neretvanske županije i Lučka kapetanija Dubrovnik s kojima Općina dobro surađuje.

Svakako je resurs Općine i njen krajobraz autohtone sorte vinove loze, Grk koja raste na polu-pješčanom tlu. I taj segment resursa s potencijalom za izgradnju dobre turističke promocije, kao i ostale prirodne ljepote mjesta, trebale bi biti usklađene s ostalim resursima u jedinstvenoj slici općine Lumbarda.

2.2. Vizija općine Lumbarda

Razvojna vizija oslikava općinu Lumbarda u kakvoj jednog dana želimo živjeti. Takva slika trebala bi služiti svima koji usmjeravaju razvoj lumbardskog gospodarstva i društvenih djelatnosti. Saberu li se prijedlozi razvojnih dionika i djelatnika općinske uprave, općina Lumbarda bi se trebala razvijati prema slijedećoj viziji:

Općina Lumbarda je jedinica lokalne samouprave na otoku Korčuli sa značajnim gospodarskim rastom temeljenim na integriranom razvoju jedinstvene turističke destinacije koja spaja prezentaciju trajno očuvane prirode u jedinstvenom ambijentu, bogatu kulturnu, ruralnu i gastronomsku baštinu, a pritom ostaje ugodnim i poticajnim mjestom za život stanovnika općine.

2.3. Misija općine Lumbarda

Misija općinske uprave okvirno pokazuje na koji način uprava i djelatnici općine doživljavaju svoju ulogu u ostvarenju Plana razvoja. Misija ne određuje administrativne i pravne poslove ili pak zadaće koje su općinskoj upravi zadane zakonom i propisima već kako i s kojom svrhom u tom okviru treba upravljati razvojem općine:

Kako bi dostigli viziju, općina Lumbarda potiče kreiranje novih projekata i aktivnosti uzimajući u obzir okruženje i resurse koji osiguravaju uvjete za razvoj i rast. Općina Lumbarda će osigurati materijalne uvjete uz podršku svojih i eventualnih vanjski stručnjaka za realizaciju vizije. U narednom strateškom periodu uz detaljno razrađen Plan razvoja prema prioritetima, mjerama i aktivnostima stvoriti će se instrumenti u općini koja osluškuju potrebe stanovnika, turista i drugih dionika u razvoju općine. U dijalogu s njima, Općina će iznalaziti rješenja i kreirati aktivnosti koje će rezultirati modificiranjem izvedbenog dijela Plana razvoja s ciljem njegove prilagodbe novim situacijama i transparentnog provođenja istog.

3. Analiza stanja Općine Lumbarda

3.1. Položaj i administrativna tijela

3.1.1. Geografska obilježja

Općina Lumbarda smještena je na istočnom rtu otoka Korčule u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (DNŽ) na krajnjem jugu Hrvatske te se prostire na 10,77 km². Sama županija graniči s sjeverne strane s Bosnom i Hercegovinom, s zapadne strane s Crnom Gorom i s južne strane morskom granicom s Italijom. Općina Lumbarda smještena je uz more, na padinama brežuljaka što okružuju dolinu kojom dominiraju vinogradi. Nadomak mjesta je arhipelag od petnaestak otočića.

Klima u Lumbardi je vrlo blaga, mediteranskog obilježja. Srednje temperature mjerene u Korčuli, (jer za Lumbardu ne postoje statistički podaci) su razmjerno visoke: godišnja je 16,8° C, u najhladnijem mjesecu siječnju 9,1° C, a najtoplijem srpnju 26,9° C. Dnevne i godišnje razlike temperature su male, što je vrlo povoljno za poljoprivredu i turizam.

Broj godišnjih sunčanih sati je visok, čak 2700. Kiše su rijetke, oko 41 dan tijekom godine i to najviše u jesen i zimi, dok u kasno proljeće prevladava suša s rijetkim, kratkotrajnim olujama.

U Pelješkom kanalu je gotovo uvijek vjetrovito, ljeti puše pretežno osvježavajući zapadnjak - maestral, pogodan za jedrenje; zimi jugoistočnjak - jugo, sjeveroistočnjak - hladna bura ili snažni sjeverac-tramuntana. Morske struje u Pelješkom kanalu su dosta slabe, pojačavaju jedino s jugom.

Prosječna temperatura površine mora u ožujku je 12,9° C, more je najtoplije ljeti, u srpnju i kolovozu te rujnu kad je prosjek 22,3 °C. Plime i oseke su blage, razlika između niske i visoke vode je oko 50 cm.

3.1.2. Prometna povezanost

Dubrovačko-neretvanska županija je smještena je na krajnjem jugu Republike Hrvatske i u izrazito je nepovoljnom zemljopisnom položaju u odnosu na druge dijelove Hrvatske. Prometno je neodgovarajuće povezana s ostatkom zemlje.

Grad Korčula kojem gravitira Lumbarda udaljena je cestom preko poluotoka Pelješca od Zagreba oko 600 km, od Dubrovnika 120 Km, od Splita 260 Km. Postoji prekid kopnenog teritorija kod Neuma, pa je u kretanju preko Pelješca u smjeru Splita i Zagreb i obrnuto nužno dva puta prijeći državnu granicu. Dubrovačko - neretvanska županija nije željeznički povezana s ostatkom zemlje. Najkvalitetnija veza sa svijetom je preko zračne luke Dubrovnik, koja je nedovoljna i često zimi i nemoguća zbog bure, a udaljena je od Korčule 140 km. Katamaranske i brodske veze Korčule sa Splitom i Dubrovnikom su neadekvatne.

Postoji projekt zračne luke na otoku Korčuli s odabranim područje u blizini uvale Brna u Smokvici, udaljenoj od Lumbarde 31 km. Projekt je star 20 godina, međutim današnje procijene govore o znatno manje potrebnom kapacitetu i ulaganju od 20 milijuna € prema prijašnjih 81 milijun. Krajem 2013. godine ponovo je pokrenuta inicijativa za izgradnjom zračne luke na istom mjestu, koju je podržala i općina Lumbarda. Općina će zbog ograničenog budžeta u slijedećem razvojnem periodu od 5 godina moći projektu pružiti samo deklarativnu podršku i podršku u formi lobiranja za realizaciju projekta.

Lokalna povezanost je relativno povoljna, naime Lumbarda je autobusnom vezom povezana sa gradom Korčulom odakle postoji dalje autobusna veza prema Vela Luci.

Iz Korčule postoji svakodnevna veza katamaranom za Split.

Iz Vela Luke postoji brodska i katamaranska veza prema Splitu. Postoje privatne taxi usluge koje bitno pridonose kvaliteti lokalnog prijevoza. Postoje dnevne migracije koje su vezane uz zaposlene koji rade u Korčuli te uz obrazovanje i medicinsku skrb koja je zadovoljavajuće riješena u gradu Korčuli.

3.1.3. Povijest općine

Na brežuljku Koludrt u Lumbardi nađeni su 1877. godine ulomci grčkog natpisa s početka 3. st. prije Krista. On sadržava psefizmu (odluku) kojom se reguliraju imovinski odnosi starosjedioca Ilira i grčkih naseljenika u Lumbardi te se daje popis naseljenika, kojih je bilo vjerojatno više od dvije stotine. Psefizma, kao i nalazi iz grobova doseljenika, potvrđuju da je na mjestu sadašnje Lumbarde nekoć bila grčka kolonija. Porijeklo naziva Lumbarda nije poznato, a neki autori pretpostavljaju da je predslavenskog porijekla. Nakon grčke epizode, u Lumbardi su otkriveni i tragovi iz razdoblja rimske dominacije, a naročito su brojni ostaci iz kasne antike. Sve to potvrđuje veliku važnost ovoga područja, što ne iznenađuje, s obzirom na izvrstan strateški položaj i prirodne resurse. Današnje upravno-teritorijalno ustrojstvo Republike Hrvatske uređeno je Ustavom Republike Hrvatske, i među ostalim zakonima, Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 90/92., 29/94. i 10/97.).

Na području bivše Općine Korčula koja je obuhvaćala cijeli otok Korčulu i zapadni kraj poluotoka Pelješca,

nastale su nove jedinice lokalne samouprave temeljem navedenog zakona i to: Općina Orebić, Grad Korčula, Općina Smokvica, Općina Blato i Općina Vela Luka i Općina Lumbarda. Sve one pripadaju Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Općina Lumbarda, te naselje Lumbarda kao jedino naselje u Općini, smješteni su na krajnjem istočnom dijelu otoka Korčule. Zapadni kopneni dio Općine Lumbarda graniči s Gradom Korčulom kao jedinicom lokalne samouprave s kojim dijeli i morsku granicu. Ostale morske granice Općina Lumbarda dijeli s Općinom Orebić na istoku, te Općinama Lastovo i Mljet na jugu.

3.1.4. Administrativna tijela općine

Tijela Općine Lumbarda su:

1. Općinsko vijeće – koje se sastoji od 11 vijećnika,
2. Načelnik i zamjenik načelnika
3. Radna tijela Općinskog vijeća su: Komisija za izbor i imenovanja, Komisija za Statut, Poslovnik i normativnu djelatnost, Mandatna komisija, Komisija za proračun i financije

3.2. Demografska obilježja Općine Lumbarda

Prema popisu stanovništva 2011. godine u Lumbardi živi 1213 stanovnika. Ovaj broj kao i ostali demografski trendovi se nisu značajno promijenio unazad 100 godina.

Lokalna akcijska grupa LAG5 u svom dokumentu razvojne strategije detaljno je analizirala demografska obilježja područja koje pokriva. Područje LAG-a 5 pripada Dubrovačko–neretvanskoj županiji i ima pet dijelova: otoke Korčulu, Mljet i Lastovo, poluotok Pelješac i Dubrovačko primorje.

Znakovito je napomenuti da samo u Lumbardi, za razliku od okolnih mjesta na otoku i šire (područje LAG5), nije zabilježeno smanjenje broja stanovnika. U odnosu na popis stanovništva iz 2001. godine, broj stanovnika područja LAG-a 5 smanjio se oko 4,5%; takav pad zabilježen je u svim jedinicama lokalne samouprave LAG-a 5, uz iznimku Lumbarde.¹

a. Tablica raspodjela prema dobi

<i>Dob</i>	<i>0-19 godina</i>	<i>15-64 godine</i>	<i>60 i više</i>
Broj stanovnika	281	797	312

b. Tablica raspodjela prema stručnoj spremi

<i>Stručna sprema</i>	<i>SSS</i>	<i>VŠS</i>	<i>VSS</i>	<i>Starosna dob</i>
Broj stanovnika	51	10	6	25-29
	56	6	5	30-34
	61	8	7	35-39

¹ Lokalna razvojna strategija LAG-a5 za razdoblje 2014-2019, str. 29

58	7	5	40-44
67	7	5	45-49
62	8	10	50-54
58	8	11	55-59

Broj nezaposlenih u Lumbardi prema evidenciji hrvatskog zavoda za zapošljavanje varira od cca. 120 u zimskim mjesecima do cca. 45 u ljetnim mjesecima. Vidljivo je sezonsko smanjenje nezaposlenih što je usko povezano sa turističkom djelatnosti tijekom sezone od proljeća do jeseni.

c. Tablica nezaposlenosti 2012. godine

	ukupno	dob 15-24	dob 25-34	dob 35-44	dob 45-54	dob 55-64
Veljača	119	32	33	20	24	10
Travanj	109	25	30	23	21	10
Svibanj	84	16	23	18	19	8
Srpanj	45	7	12	14	6	6
Listopad	93	26	22	20	18	7
Prosinac	112	28	30	22	23	9

U općini Lumbarda trenutno je identificirano 5 socijalno ugroženih obitelji, koji će se prema redovitom općinskom socijalnom programu potpomagati u skladu s proračunskim mogućnostima općine. Općina će kada je potrebno savjetovati obitelji o njihovim pravima i upoznati nadležan socijalni centar s potrebama obitelji.

3.3. Analiza infrastrukture

Lumbarda je prometno cestom zadovoljavajuće povezana sa Korčulom i ostalim mjestima na otoku. Opskrba vodom je riješena vodovodom NPKLM (Neretva-Pelješac-Korčula-Lastovo-Mljet). Povremeno u toku turističke sezone pojavljuju se problemi u opskrbi vodom koji obzirom da su povremeni ne remete bitno turističku sezonu. Opskrba električnom energijom je zadovoljavajuća. Telekomunikacijska infrastruktura je zadovoljavajuća. Javna rasvjeta je zadovoljavajuća sa mogućnošću manjih unapređenja u smjeru smanjenja troškova uvođenjem LED rasvjete kroz buduće projekte.

Odvodnja otpadnih voda riješena je samo za hotele u centru mjesta i nekoliko kuća u centru mjesta. Započet je projekt rekonstrukcije stare kanalizacije koja rješava problem dotrajalosti postojećeg glavnog voda kanalizacije. Priključenje domaćinstava nije za sada razrađeno niti na nivou idejnog projekta.

Započeta je gradnja obilaznice od uvale Račišće do Pržine ali zbog imovinsko pravnih odnosa obilaznica nije dovršena. Započet je projekt revitalizacije odvodnje Donjeg Blato koji treba dovršiti.

Mjesno groblje potrebno je dodatno urediti, posebice ulaz i komunikacija od mrtvačnice do ulaza u groblje. Na zemljištu groblja postoje neriješeni imovinsko pravni odnosi.

Ukupno gledajući postojeća infrastruktura ne može podržati veći broj turista u špici sezone, ali nije prepreka za produženje sezone.

3.4. Gospodarsko stanje

U Općini postoji registrirano 19 društava sa ograničenom odgovornošću, samo 10 društava je ostvarilo u 2012. godini prihod veći od 100,000.00 Kn. Od tih 10 dva su u vlasništvu Općine, šest je usko vezano uz turističku djelatnost i dva se bave ostalim djelatnostima. Postoji na području Općine 8 registriranih vinarija i ukupno 60 obrta pretežno ugostiteljske djelatnosti koji rade sezonski, nekoliko kamenoklesarskih obrta, usluga prijevoza i građevinskih obrta. Prisutno je sivo tržište mješovitog karaktera.

Trenutno se gospodarstvo općine zasniva većinom na uslugama u turizmu i na poljoprivrednoj proizvodnji. U sklad s time važna je bila analiza ova dva sektora.

Unutar općine postoji Poduzetnička zona Humac opskrbljena vodovodnom i elektroenergetskom mrežom, te je prometno povezana s ostatkom općine. Trenutno u poduzetničkoj zoni ne djeluju poduzeća.

3.4.1. Analiza turističkog sektora u općini Lumbarda

U Lumbardi postoje dva hotela, jedno apartmansko naselje i četiri kampa. Većina kreveta raspoloživa je u privatnom smještaju. Lumbarda ima oko 18 % ukupnog smještajnog kapaciteta otoka Korčule. Broj kreveta je prema statistici TZ Lumbarda 2070 kreveta, od toga u privatnom smještaju 1371, u hotelima 567 i u kampu 132. Ako to usporedimo sa brojem stanovnika prema zadnjem popisu na svakog stanovnika dolazi 1.7 kreveta za smještaj turista. U 2012. godini Lumbarda je imala udio od 2.8 % noćenja ostvarenih u županiji Dubrovačko-neretvanskoj. U prostornim planovima Općine postoji određen broj parcela za izgradnju većeg turističkog kompleksa, međutim sa trenutnom infrastrukturom i ostalim objektivnim ograničenjima, Općina je odlučila da u slijedećih 5 godina to područje neće biti realizirano. Očekuje se da će u tom periodu biti spremne opcije za realizaciju tog prostora, tj. koje vrste ulaganja te pod kojim uvjetima su moguće uz popis potencijalnih investitora.

Tijekom 2012. godine najveći turistički promet u RH ostvaren je u Istarskoj županiji. Ta županija čini 32% ukupnih noćenja u RH. Dubrovačko-neretvanska županija čini 8.3 % ukupnih noćenja. Sve primorske i dalmatinske županije su u 2012. godini zabilježile povećanje turističkih noćenja u prosjeku za oko 5%. Dubrovačko-neretvanska županija rasla je po stopi od 7.1%.

Prosječna godišnja popunjenost kapaciteta iznosila je u RH 71,3 dana. Turisti su, u prosjeku, u Hrvatskoj boravili 5,3 dana. Podaci za Lumbardu govore da je prosječna popunjenost u 2012. bila 70.2 dana i turisti su prosječno boravili 7 dana bez vikendaša.

Statistike Istarske županije govore o popunjenosti pojedinih destinacija koje nude ruralni turizam u unutrašnjosti Istre od preko 110 dana godišnje.

d. Tablica statistike TZ Lumbarda za 2012. godinu

2012	Dolazak		Noćenja		Ukupno dolazaka	Ukupno noćenja	Prosječno trajanje boravka
	domaći	strani	domaći	strani			
Privatni	854	9992	8685	76457	10846	85142	7.85
Hoteli	429	6001	1782	46342	6430	48124	7.48
Kampovi	43	831	347	3308	874	3655	4.18
Vikendaši	85	398	1986	5827	483	7813	16.18
Ugostitelji	1	75	9	453	76	462	6.08

Ostali	0	22	0	208	22	208	9.45
Ukupno:	1412	17319	12809	132595	18731	145404	7.76

3.4.2. Analiza Poljoprivrede

Poljoprivreda u Lumbardi je druga po redu važna privredna grana i za razliku od turizma ima svoju dugu povijest. Žitelji Lumbarde bavili su se stoljećima poljoprivredom, najviše vinogradarstvom, uzgojem maslina i ribarstvom. Postoji 8 registriranih vinarija koje se bave uzgojem loze i profesionalno proizvodnjom vina, većinom autohtone sorte Grk i crne sorte Plavac Mali. Uzgoj maslina odvija se unutar obiteljskih gospodarstava i ne postoji organizirana ponuda ulja na tržištu pod jedinstvenom robnom markom. Masline se prerađuju u uljari kojom upravlja Udruga maslinara što garantira visoku kvalitetu. Uzgoj ostalih poljoprivrednih proizvoda je sporadičan i svodi se na uzgoj isključivo za vlastite potrebe. Ipak postoji interes za uzgoj autohtone rajčice i drugog povrća. U skladu s navedenim i razvojem poljoprivrede moguće je planirati i uređenje mreže za navodnjavanje (u sklopu uređivanja biciklističkih staza/putova). Profesionalno se ribarstvom bave dva registrirana obrta.

3.4.2. Trgovačka društva u vlasništvu općine

Općina je osnovala dva trgovačka društva u kojima je stopostotni vlasnik:

- 1) Lučica – Lumbarda d.o.o koja vodi poslovanje marine i ugostiteljskog objekta Maestral.
- 2) K.T.D. Mindel d.o.o. poduzeće za komunalne poslove i upravljanje deponijem otpada Kokojevica.

Lučica – Lumbarda d.o.o raspolaže vrijednim resursima (marina i ugostiteljski objekt na reprezentativnoj lokaciji). Trenutna dobit ovog trgovačkog društva nije u skladu sa resursima kojima raspolaže. Poslovanje K.T.D. Mindel ograničeno je na komunalne poslove zbrinjavanje otpada, čišćenje mjesta, održavanja rasvjete i kanalizacije te upravljanje deponijem Kokojevica. Trenutno stanje sa deponijem Kokojevica nije zadovoljavajuće, zbog neadekvatno odrađene sanacije i ograničenja kapaciteta deponija.

Postojeće stanje kanalizacijske mreže nije zadovoljavajuće, koristi se stara infrastruktura od stane nekoliko poslovnih subjekata, dok domaćinstva nisu nikada bila priključena na isti. Projekt kanalizacije je izrađen za novi magistralni vod, dok projektna dokumentacija za priključivanje domaćinstava i drugih subjekata još nije u postupku izrade. Novi magistralni tok je djelomično izgrađen te je u postupku natječaj za nastavak radova.

3.5. Civilni sektor

U Općini je registrirano 14 civilnih udruga od kojih su neke aktivne. Udruge su slijedeće: DVD, Kulturna udruga Ivo Lozica, Malonogometni klub Lumbarda, Ženski rukometni klub, Udruga mladih „Lumpar“, Matica umirovljenika Lumbarda, Mješoviti pjevački zbor sv. Roko, Udruga maslinara, Udruga roditelja i mladih „Lipa rič“, Udruga vinogradara i vinara „Grk-Lumbarda“, Udruga „Baščina“, Sportsko-ribolovna udruga „Delfin“, Lovačka sekcija „Golub“, Društvo za zaštitu i uzgoj ptica. Značajan broj udruga ukazuju na dobro razvijeno civilno društvo na čije sudjelovanje u ostvarenju Plana razvoja se može računati tijekom 5-godišnjeg perioda.

4. Strategija

4.1. SWOT analiza (analiza strateškog okruženja) kao uvod u procesu izrade Plana razvoja

Evaluacija unutrašnjeg i vanjskog okruženja važan je dio procesa strateškog planiranja ili planiranja razvoja. Unutarnji čimbenici okruženja obično se mogu svrstati u snage (engl. Strengths, S) ili slabosti (engl. Weaknesses, W), a oni organizaciji vanjski čimbenici mogu se podijeliti kao prilike (engl. opportunities, O) ili opasnosti (engl. threats, T).

Razmatranje bilo koje metode, pa tako i SWOT analize, može biti potpuno samo ako se uzmu u obzir njeni prednosti i nedostaci. Uputno je izradi SWOT analize pristupiti tako da se nedostaci navedeni u nastavku svedu na minimum.

Prednosti SWOT-a su sljedeće:

- Ključni element formulacije strateške opcije je usklađivanje organizacijskih snaga i slabosti s prilikama i prijetnjama koje postoje na tržištu.
- Kada se ispravno koristi, SWOT analiza može pružiti dobru osnovu za formulaciju strategije.

Nedostaci SWOT-a su sljedeći:

- SWOT je slabo efektivna metoda jer je ukorijenjena u trenutne percepcije

Imajući u vidu gore navedeno u tablici koja slijedi napravljena je SWOT analiza turističko gospodarskog okruženja u Lumbardi. Ova SWOT tablica služi samo kao jedan pregled bez pretenzija da sadrži nužno sve stavke iz kojih slijedi daljnje definiranje prioriteta razvoja.

SNAGE (STRENGTHS)	SLABOSTI (WEAKNESSES)
• Očuvan okoliš • Prirodne ljepote • Pješčane plaže • Autohtona sorta vina Grk • Postojeći resursi za nautički turizam • Dobra klima • Kulturno-povijesna baština • Jedinstvenost prostora • Dobra gastronomska ponuda • Prirodni resursi za razvoj poljoprivrede	• Loša prometna povezanost • Loše predstavljena turistička ponuda • Nedovoljan broj kvalitetnog smještaja • Manjak kvalitetnog kadra u turizmu • Odsutnost poduzetničkog duha • Nedostatni ljudski resursi Općine za predstojeće izazove • Neriješeni imovinsko pravni odnosi zemljišta • Kulturna baština nije nikako prezentirana
PRILIKE (OPPORTUNITIES)	PRIJETNJE (THREATS)
• Promocija kulture – arheologija i umjetnost • Razvoj selektivnih oblika turizma, (nautički turizam, kulturno rekreativni) • Zapošljavanje lokalnog stanovništva • Značajan potencijal stvaranja novih	• Loša ekonomska situacija u RH • Nepovoljne demografske promjene • Zagađivanje okoliša i devastacija prirodnog ambijenta • Zapuštanje i devastacija poljoprivrednog zemljišta

turističkih proizvoda. Promocija lokalnog identiteta • Razvoj poljoprivrede i agroturizma • Razvoj infrastrukture stvara priliku za povećanjem smještajnih kapaciteta i održavanje kvalitete • Mogućnost financiranja iz nacionalnih i EU fondova • Nediferencirana turistička ponuda okolnih mjesta • Mogućnost povezivanja s gradom Korčulom u post i pred sezoni / kruzerski gosti	• Razvoj turizma bez educiranog kadra • Nemogućnost pronalaska kadrova nužnih za razvoj • Sve veći broj novih destinacija na turističkom tržištu

4.2. Glavne odrednice razvoja

Ovaj dio dokumenta koji slijedi donosi Plan razvoja Općine Lumbarda za razdoblje 2014 – 2019, formuliran imajući u vidu razvojne probleme, potencijale i mogućnosti.

Plan je izrađen na temelju analize prometne povezanosti, socio-demografskih podataka, podataka o turizmu, analizi infrastrukture, sagledavanja ekonomske situacije, SWOT analize i poznavanja problematike lokalne sredine dobivene razgovorima sa relevantnim dionicima. Temeljem tih podataka i saznanja, te niza sastanaka i konzultacija s relevantnim dionicima identificirana su ključna razvojna pitanja iz kojih su proizašli prioriteti razvoja Lumbarde.

Na sastanku sa relevantnim dionicima 02.11.2013. u Lumbardi prezentirana je SWOT analiza i predloženi su prioriteti razvoja koji su prema prijedlogu potvrđeni. Na osnovu informacija i prijedloga definirane su mjere razvoja i projekti kojima se mjere provode.

Vizija Općine Lumbarda, a time i njena budućnost zajednička je svim relevantnim dionicima u Lumbardi. Vizija je dugoročna kategorija, nužna za izgradnju osjećaja zajedništva, pripadanja i obvezivanja, koji će omogućiti. Prioriteti definiraju ona područja razvoja u koje će Lumbarda usredotočiti napore - uložiti financijska sredstva i ljudske kapacitete kako bi se ostvario željeni rezultat, tj. ostvarenje zadane vizije. Istodobno, osigurati će se namjensko i strateški opravdano investiranje sredstava i osigurati okvir za privlačenje drugih izvora financiranja.

4.3. PRIORITETNA PODRUČJA DJELOVANJA

Definirana su slijedeća prioritetna područja djelovanja:

PRIORITET 1 (P1) razvoj gospodarstva Općine ima najizraženiji 'razvojni' karakter, te se bavi područjima i aktivnostima koja mogu djelovati kao zamašnjak razvoja. Uzimajući u obzir potrebe, a još više potencijale i mogućnosti, prvenstveno turizam, zatim poljoprivreda, te malo i srednje gospodarstvo i poduzetništvo su prepoznati kao prioritetna područja za budući gospodarski razvoj.

Cilj 1.: Postići optimalan gospodarski rast u segmentu turizma, ugostiteljstva i poljoprivrede temeljen na podizanju kvalitete usluga i proizvoda te produžetku turističke sezone

PRIORITET 2 (P2) se temelji na činjenici da su stjecanje znanja, vještina i sposobnosti osnova dugoročnog razvoja i mjerilo kako individualne tako i društvene uspješnosti. Ovaj prioritet ima razvojni karakter, ali mora se uzeti u obzir da je izgradnja ljudskih resursa dugoročan proces koji je duži od vremenskog razdoblja koje obuhvaća ovaj plan.

Cilj 2.: Plan razvoja općine Lumbarda te projekti proizašli iz plana uspješno se provode od stane novoizgrađenih ljudskih kapaciteta općine Lumbarda

PRIORITET 3 (P3) obrađuje društvene kategorije koje nemaju izravan samostalni gospodarski potencijal, ali su sastavni dio kvalitetnog **očuvanja kulturne baštine**, pridonose kvaliteti života i komplementarna su podrška gospodarstvu. Stoga je, na temelju analize, prepoznata potreba za djelovanjem na područjima **kulture, arheologije, sportskih sadržaja te komunalne infrastrukture**.

Cilj 3.: Stvorene je potrebna infrastruktura (osnovna: kanalizacija, ceste, rasvjeta // sporedna: uređenje mjesta) koja podržava podizanje standarda usluga i dio je tog standarda.

Prioriteti i ciljevi hijerarhijski su najviša operativna razina koja će se operacionalizirati putem mjere i skupova aktivnosti. Drugim riječima kako bi se ostvarili ciljevi pa tada i prioriteti svaka pojedina mjera koju je potrebno ostvariti operacionalizira se do najnižeg nivoa, te se provodi kroz aktivnosti.

e. Tablica prioriteti, područja djelovanja i mjere

Prioritet	Područje djelovanja	Mjere
P1 Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu	Turizam	M1.1 Izrada novog turističkog identiteta Lumbarde
		M1.2 Unaprjeđenje turističke ponude
		M1.3 Produžetak turističke sezone
	Poljoprivreda	M1.4 Poticanje osnove za ruralni razvoj
		M1.5 Organiziranje zajedničke ponude poljoprivrednih proizvoda
	Poduzetništvo	M1.6 Poticanje poduzetničke klime
		M1.7 Razvoj trgovačkih društava u vlasništvu općine
P2 Ulaganje u znanje i zapošljavanje	Obrazovanje	M2.1 Unapređenje znanja kroz organizaciju lokalnih tematskih edukacija
		M2.2 Potpora specijalističkim edukacijama kadrova za razvoj Općine
	Tržište rada	M2.3 Poticanje otvaranja novih radnih mjesta i osiguranje kadrova za provedbu plana razvoja
P3 Podizanje kvalitete života i očuvanje kulturno - povijesne baštine	Kultura	M3.1 Poticanje arheoloških istraživanja
		M3.2 Prezentacija kulturne baštine
		M3.3 Povezivanje kulturnog bogatstva i tradicije sa turističkom ponudom
	Sport	M3.4 Unapređenje sportske infrastrukture
	Komunalna infrastruktura	M3.5 Unapređenje komunalne infrastrukture

Plan razvoja je zamišljen kao instrument za planiranje vlastitih sredstava, ali i za nastupanje prema različitim donatorima i investitorima, uključujući Vladu Republike Hrvatske te fondove i programe Europske unije. Zato će se provedba plana razvoja većim dijelom oslanjati na projekte javnog sektora koji imaju za cilj ukloniti prepreke za razvoj, te potaknuti, omogućiti razvoj privatnog i civilnog sektora koji će tada biti u mogućnosti realizirati komercijalne i socijalne razvojne mogućnosti i potencijale. Intervencije javnog sektora trebaju biti usmjerene na stvaranje poticajnog okruženja u kojem će privatni sektor generirati nove vrijednosti, kapital i radna mjesta.

Općina Lumbarda u određivanju pravca razvoja gospodarstva sa naglaskom na turizam kao glavnu gospodarsku djelatnost treba imati na umu sveukupno okruženje sa tradicijom, okolišem, poviješću i bio-raznolikošću.

Slijedi opis prioriteta i mjera. Svaki prioritet je opisan u smislu svoje svrhe i ciljeva - opisuje se logička podloga prioriteta (opravdanje, ili razlog za intervenciju) te cilj koji se prioritetom želi postići. Mjere su opisane kao alat koji se postiže cilj pojedinog prioriteta. Unutar opisa mjera su kratko su opisane i aktivnosti kojima se pak žele ostvariti opisane mjere. Pri tome treba naglasiti da mjere i aktivnosti nisu jednako detaljno osmišljene zbog faze njihove trenutne pripremljenosti. Stoga neke od predloženih aktivnosti treba shvatiti kao primjer mogućih aktivnosti radi boljeg razumijevanja mjere. Ovaj dokument je podložan izmjenama i nakon njegovog usvajanja i očekuje se njegova stalna revizija s promjenom okolnosti.

4.3.1. P1 - RAZVOJ GOSPODRSTVA SA NAGLASKOM NA TURIZAM KAO PRIORITETNU GRANU

Ovaj je prioritet usredotočen na stvaranje uvjeta i okvira za razvoj lokalnog gospodarstva, posebice turizma, poljoprivrede, te poduzetništva.

Turizam:

Razvoj turističkog gospodarstva baziranog na cjelogodišnjem turizmu visoke kvalitete postići će se usporednom izgradnjom ponude i potražnje. Sa strane potražnje to znači izgradnju brenda i imidža Lumbarde temeljenog na zajedničkom nazivniku cijelog mjesta, te promociju Lumbarde kao atraktivne i prepoznatljive turističke lokacije koja nudi selektivne i specijalizirane turističke proizvode koji su nadopuna uvijek atraktivnoj ponudi sunce i mora u kojoj Lumbarda ima komparativne prednosti. Sa strane ponude to znači izgradnju cjelovitih turističkih proizvoda, dakle usporedan rad na sva tri elementa turističkog proizvoda - unaprjeđenje kvalitete smještaja i usluge, zatim prirodnih i kulturoloških fenomena koji čine osnovu turističke atrakcije te posebice važan razvoj ljudskih resursa kao «soft» infrastrukture. Za uspješnost turizma od presudne važnosti je koordinacija s drugim djelatnostima kako bi se razvile sve sastavnice turističkog klastera – suradnja i usklađenje sa programima u poljoprivredi, poduzetništvu, infrastrukturi, zaštiti okoliša i prirode, kulturnih i povijesnih resursa, civilnom društvu, ljudskim resursima i zapošljavanju, itd. Cilj razvoja turizma u ovom 5-godišnjem planu nije povećanje kapaciteta nego podizanje nivoa usluge i produžetak sezone kako bi se postojeći kapaciteti bolje iskoristili.

Poljoprivreda:

Postavljanje poljoprivrede na putanju održivog razvoja sukladnog s europskim modelom neodvojivo je od zadovoljenja socijalnih i okolišnih ciljeva ruralnog razvitka. Kroz izgradnju konkurentnosti i proizvodnje visoke dodane vrijednosti na održiv i okolišno prihvatljiv način postići će se pozitivni socio-ekonomski učinci na gospodarstvo i kvalitetu života. Stoga su mjere pod ovim prioritetom u skladu sa potporom razvoju turizma i dodatne turističke ponude. Obzirom na klimu i raspoloživo poljoprivredno zemljište inicijative koje bi imale za cilj proizvodnju autohtonih proizvoda uz vino i maslinovo ulje, posebno treba obratiti pozornost na mogućnost uzgoja tikvica i autohtone sorte rajčice, kao i ostalih mediteranskih kultura: agruma, smokvi, rogača uz poticanje ekološke proizvodnje. Ponuda proizvoda za šire tržište je moguća smjernica razvoja nakon zadovoljavanja prvog cilja, proizvodnje autohtonih proizvoda u dovoljnim količinama za sustavno plasiranje na tržište. Razvoj poljoprivrede i uzgoj autohtonih proizvoda koji se prezentiraju kroz gastronomsku ponudu treba pridonijeti razvoju ruralnog turizma. U Lumbardi se uzgaja autohtona vinova loza Grk i Plavac Mali. Od autohtone vinove loze Grk dobiva se i istoimeno vino Grk, koja pak traži specifičnu strukturu pješčanog tla za uzgoj. Stoga je presudno usmjeriti poticaje i informirati potencijalne vinogradare o važnosti očuvanja tradicionalnog mjesta uzgoja ove sorte. Područje tzv. „Polje“ u samom mjestu trebalo bi zaštititi kao zaštićeni krajobraz u kojemu bi se od trajnih nasada uzgajala samo vinova loza. Treba zaštititi izvornost Grka i

povećati površine pod nasadima Grka. Trenutno u Polju postoje znatne neobrađene površine koje treba kroz akcijske planove privesti svrsi.

Poduzetništvo

Turizam kao glavna grana gospodarstva u Lumbardi objedinjava mnoge ljudske aktivnosti koje treba poticati da putem poduzetništva poboljšaju sadašnji nivo razvijenosti Općine i odraze se kroz povećanje zaposlenosti i prihoda. Fokus je na stvaranju poticajnog poduzetničkog okruženja i poduzetničke klime koja će biti privlačna i poticajna za ulaganja te s time u vezi i na uklanjanju pravnih, financijskih, administrativnih i drugih prepreka. Treba poticati ljude koji imaju specifična znanja u sposobnosti i rade poslove na volonterskom nivou da stvore sebi na osnovu toga priliku za poduzetništvo.

Mjere pod ovim prioritetom grupirane su sukladno opisanim prioritetnim područjima djelovanja: turizam, poljoprivreda, poduzetništvo.

4.3.2. P2 - Ulaganje u znanje i zapošljavanje

Stjecanje znanja, vještina i sposobnosti osnova su dugoročnog razvoja svih segmenata društva i gospodarstva i mjerilo su kako individualne tako i društvene uspješnosti. S obzirom da je izgradnja ljudskih resursa dugoročan i kompleksan proces koji započinje već u najranijoj dobi i traje kontinuirano, vrlo je važno sustavno i planirano ulagati u unaprjeđenje svih vrsta i razina obrazovanja. Ovaj se prioritet fokusira na strukturiranje programa za unaprjeđenje specijalističkih znanja i vještina koje su potrebne za razvoj lokalnog gospodarstva.

Zbog lakšeg pristupa prikladnom obrazovanju i obuci treba organizirati specijalističke seminare uz potporu lokalne uprave. Potrebno je nakon definiranja vizije i brendiranja ponude Lumbarde educirati ljude kako se turistička ponuda treba prezentirati gostima. Kroz edukacije o osnovama poduzetništva treba potaknuti razvoj malog poduzetništva za koje postoje stručna znanja, a samom tim pokušati potaknuti zapošljavanje. Mjere pod ovim prioritetom su grupirane u slijedeća područja djelovanja: obrazovanje i tržište rada.

4.3.3. P3 - Podizanje kvalitete života i očuvanje kulturno - povijesne baštine

Društvene kategorije poput kulture i sporta danas u zemljama Europe postaju jasan gospodarski segment tih zemalja. Vrlo često manja mjesta usmjerenjem na izgradnju kulturnog identiteta i usmjerenjem svih svoj aktivnosti i poduzetništva na razvoj tog identiteta stvorila su značajan gospodarski rast. Upravo stoga će ostvarenju ove mjere pridonijeti značajan broj aktivnosti koje bi trebale ujediniti nekoliko segmenata društva s ciljem razvoja Općine. Civilno društvo i učinkovita uprava nemaju pak izravan razvojni gospodarski potencijal, ali su društvene kategorije koje utječu direktno na kvalitetu društvenog života građana. Potrebno je unaprijediti uvjete za funkcioniranje i daljnji razvoj lokalno važnih udruga, sportskih i kulturnih društava kroz mjere koje potiču: razvoj kulturne i sportske infrastrukture, stavljanje kulturnog nasljeđa u funkciju razvoja turizma na održiv, ekonomičan i isplativ način uz unapređenje usluga građanima i gostima. U sklopu ovog prioriteta podržat će se i ulaganje u lokalnu komunalnu infrastrukturu u skladu s potrebama stanovništva i gospodarstva te uz dužnu brigu prema očuvanju okoliša i prirode. Od sportske infrastrukture treba razmotriti ulaganja u teniske terene te razmotriti mogućnost organizacije triatlona i škrapinga za koje postoje prirodne predispozicije.

Postojeće biciklističke staze i putove treba urediti i paralelno sa uređenjem razmotri već spomenuto uređenje mreže za navodnjavanje. Treba dovršiti šetnicu «Lungo mare» od Koludrta preko Račišća do Solina i dalje po mogućnosti do centra mjesta. Mjere pod ovim prioritetom su grupirane u slijedeća područja djelovanja: kultura, sport, komunalna infrastruktura.

5. OPERATIVNI PLAN

Operativni plan izrađen je u skladu sa zadanom vizijom i misijom te analizom stanja te utvrđenim prioritetima razvoja općine Lumbarda. Operativni plan se sastoji od Mjera koje se ostvaruju kroz provođenje aktivnosti (projekata). Ostvarivanje mjera pak rezultira ostvarenjem prioriteta te vizije Plana razvoja. Operativni plan se sastoji od 15 mjera grupiranih prema prioritetnim područjima.

Prioriteti	Prioritetno područje djelovanja	Mjere
P1 Cilj 1:	Turizam	M1.1 Izrada novog turističkog identiteta Lumbarde
		M1.2 Unaprjeđenje turističke ponude
		M1.3 Produžetak turističke sezone
	Poljoprivreda	M1.4 Poticanje osnove za ruralni razvoj
		M1.5 Organiziranje zajedničke ponude poljoprivrednih proizvoda
	Poduzetništvo	M1.6 Poticanje poduzetničke klime
		M1.7 Razvoj trgovačkih društava u vlasništvu općine
P2 Cilj 2:	Obrazovanje	M2.1 Unapređenje znanja kroz organizaciju lokalnih tematskih edukacija
		M2.2 Potpora specijalističkim edukacijama kadrova za razvoj Općine
	Tržište rada	M2.3 Poticanje otvaranja novih radnih mjesta i osiguranje kadrova za provedbu plana razvoja
P3 Cilj 3:	Kultura	M3.1 Poticanje arheoloških istraživanja
		M3.2 Prezentacija kulturne baštine
		M3.3 Povezivanje kulturnog bogatstva i tradicije sa turističkom ponudom
	Sport	M3.4 Unapređenje sporta i sportske infrastrukture
	Komunalna infrastruktura	M3.5 Unapređenje komunalne infrastrukture

5.1. OPIS MJERA

Prioritet 1   Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu

Ključno područje djelovanja

TURIZAM

Mjera 1.1. Izrada turističkog identiteta Lumbarde

Cilj: Osmisliti i promovirati turistički brend Lumbarde

Sadržaj:

Lumbarda se treba nametnuti kao turistička destinacija u okviru otoka Korčula. Mnoga mjesta u okruženju nude slično. Lumbardu svakako diferenciraju pješčane plaže. U većini mjesta na otoku u turistički proizvod u su integrirana kulturna baština, gastronomska ponuda bazirana na autohtonim proizvodima i ruralni turizam. Lumbarda treba iskočiti iz tog već uhodanog proizvoda i osmisliti brend koji će se promovirati. Kao mikro destinacija Dubrovačke županije i otoka Korčule Lumbarda se treba razvijati, ne kao dodatna ponuda, nego kao samostalni turistički proizvod i izgraditi vlastitu marku, koja bi trebala rezultirati produžetkom sezone i to prvenstveno u predsezoni i post-sezoni segmentima selektivnog turizma. Stoga Lumbarda na osnovu arheološke i kulturne baštine koja ima svoju povijesno gastronomsku priču u jedinstvenom i očuvanom krajoliku treba napraviti prepoznatljivi brend. Blizina grada Korčule je svakako prednost Lumbarde. Ruralni turizam bi u tom slučaju bio pod-kategorija koja sa svojom dobro razvijenom ponudom svakako treba biti poluga razvoja, ali integriran u brend koji se temelji na pješčanim plažama, arheologiji i kulturi jer je na tom području manja konkurencija. Razvoj brenda je izrazito dugoročne prirode, vrlo je važno u ovaj proces uključiti sve relevantne dionike, pa čak i cijelo stanovništvo Lumbarde. Ova mjera podrazumijeva uz formiranje jasnog brendiranja mjesta i širok spektar promotivnih aktivnosti koje treba osmisliti da pridonose održivosti brenda.

Aktivnost:

- Seminari, radionice, promotivne kampanje, savjetodavan služba
- Brend identitet Lumbarde

- Izrada vizualnog identiteta Lumbarde
- Izrada novih promidžbenih materijala – brošura, plakata, web stranica itd.
- Sudjelovanje na turističkim sajmovima i ostalim događajima vezanim uz promociju turizma
- Promocija postojećih i kreiranje novih lokalnih turističkih manifestacija

*Prioritet 1   Razvoj gospodarstva sa
naglaskom na turizam kao prioritetnu granu*

Ključno područje djelovanja

TURIZAM

Mjera 1.2. Unaprjeđenje turističke ponude

Cilj: Kreirati nove turističke proizvode koji će obuhvatiti postojeću i dodati novu turističku ponudu kako bi Lumbarda postala prepoznatljiva turistička destinacija u okviru otoka Korčule.

Sadržaj:

Na mediteranskom turističkom tržištu Lumbarda ne može, zbog kapaciteta, i ne treba, zbog dovoljno drugih resursa, konkurirati masovnom turizmu. Lumbarda je mjesto bogate i slavne prošlosti. Mnogi svjetski važni povijesni događaji dotakli su se ovog dijela Mediterana što treba biti prezentirano kao turistički proizvod koji uz kombinaciju sporta sunca i mora može ponuditi proizvode za produžetak sezone.

Pored povijesno - arheoloških i kulturnih temelja, trebalo bi prezentirati i tradicionalna zanimanja Lumbarjana: klesarstvo, brodogradnju, vinarstvo, maslinarstvo i ribolov. Pomalo zaboravljeni fish-piknik koji je u prijašnjim godinama hrvatskog turizma gostima pružao nezaboravno iskustvo u smislu nečeg autentičnog uz ribu i domaće vino je svakako jedna od mogućnosti dodatne ponude. Za prezentaciju maslinarstva može se urediti jedan od starih torkula, organizirati grupe koje će dolaziti u berbu maslina i omogućiti im da dožive čitav proces proizvodnje ulja, kušanje ulja. Gastro ponuda u to vrijeme treba biti vezana uz sve što se ljubi s mladim uljem.

Prosječnog turista danas ne zanima verbalna prezentacija povijesti i kulture, on to prvenstveno želi doživjeti sam istraživanjem i

posjetom lokaliteta. Upravo ovaj trend, uz manjak ljudskih kapaciteta u turizmu pruža dobru priliku za razvojem ponude koja će rezultirati a) uređenjem mjesta, b) produljenjem turističke sezone, c) dodatnim prihodima turističkim i ugostiteljskih djelatnika. Moguće je organizirati manifestacije radnog naziva „Lumbarajske trpeze“ , koja bi se selila po zaseocima, pružajući gostima mogućnost da prođu „đir“ po tradicionalnim jelima, ali i pravi đir po Lumbardi, otkrivajući mjesta na koja sami vjerojatno nikad ne bi zašli.

Klesarstvo je još jedan sjajan izvor ideja. Osim što se prezentira alatima i slikama u zbirci, istovremeno se mogu organizirati pješačke ture koje bi povezale stare kamenolome i naravno arheologiju.

Arhipelag otočića oko Lumbarde je veliki potencijal za osmišljavanje različitih turističkih proizvoda koje se mogu temeljiti na sportu, kulturi, gastronomiji.

Jedna od bitnih ponuda je i nautički turizam koji obzirom na resurse marine koju vodi trgovačko društvo u vlasništvu Općine ima potencijal. Projekt razvoja marine je poseban projekt koji treba realizirati u okviru ukupnog restrukturiranja trgovačkog društva Lučica - Lumbarda d.o.o.

Osim sunca i mora kao turističke ponude u kojoj Lumbarda ima komparativnu prednost svakako treba pokrenuti nove sadržaje u turizmu kako bi se ostvarila mogućnost za dužu turističku sezonu po mogućnosti cjelogodišnju. Ruralni turizam bi trebao biti jedan od ključnih faktora razvoja dodatne ponude izvan glavne turističke sezone i komplementarna ponuda u sezoni. Ponuda za smještaj u obitelji i sudjelovanje u standardnim poslovima seljačkog domaćinstva može biti jedan od ponuda van sezone. Selektivni sportsko rekreativni oblici turizma kao što su ponuda za bicikliste, šetače, mogućnost organiziranja triatlona i škrapinaga treba uključiti u ponudu. Ljubitelji ljekovitog bilja također je područje na kojem treba temeljiti dodatne proizvode.²

Aktivnost:

- Podrška razvoju turističkih proizvoda temeljenih na arheologiji, gastronomiji, ruralnom turizam, vinska ceste, biciklizam i šetnice, nautički turizam, tako da se pokrije i reklamira predsezona i post-sezona.
- Obratiti više pozornosti na znatan broj turista koji godinama dolaze u Lumbardu – stari gosti
- Razvoj novih programa tematski programa za vrijeme praznika
- Razvoj novih programa u suradnji sa ostalim jedinicama lokalne uprave na Korčuli i Pelješcu
- Podrška malim poduzetnicima da se uključe u ponudu (suvenirnice, gastro ponuda, tradicijski obrti itd.)

² Tekst iz opisa mjere 1.2. korišten je iz prijedloga udruge Baščina

*Prioritet 1   Razvoj gospodarstva sa
naglaskom na turizam kao prioritetnu granu*

Ključno područje djelovanja

TURIZAM

Mjera 1.3. Produžetak turističke sezone

Cilj: Poticajima i edukacijom osigurati kvalitetniju i profesionalniju uslugu i kvalitetu smještaja kako u hotelskom tako i u privatnom smještaju.

Sadržaj:

Uz dva hotela koji imaju četvrtinu smještajnih kapaciteta, tri četvrtine je privatni smještaj koji ne nudi uvijek optimalan odnos kvalitete i cijene, te je pozicioniran za niski, srednje niski ili u najboljem slučaju srednji segment tržišta. Takva situacija ne omogućava privatnicima, a niti hotelima investicije u poboljšanje kvalitete i usluga koje se nude gostima. Stoga je kvaliteta smještaja i ostalih usluga temeljni čimbenik ukupne konkurentnosti, pa cilj privatnog i javnog sektora treba biti podizanje razine kvalitete i kreiranje konkurentskih prednosti kao ključnog čimbenika za daljnji razvoj turizma.

Uz kvalitetu smještaja bitno je za produžetak sezone napraviti plan događanja izvan sezone. Osmišljeno marketingom promovirati događanja. Treba prema selektivnim ponudama koje se nude izvan sezone targetirati ciljane skupine na optimalan način kako bi se omogućila popunjenost van sezone.

TZ Lumbarda bi trebala inicirati prema ostalim TZ na otoku izradu zajedničkog usklađenog plana promocije Korčule kao destinacije.

Aktivnost:

- Osigurati prijenos znanja, iskustva i dobrih praksi iz ostalih turističkih destinacija
- Prema potrebama destinacije izdavati ciljane tematske brošure/letke za iznajmljivače
- Pomoći TZ oko financiranja i marketinga
- Razgovori sa hotelima oko moguće pomoći Općine za podizanje kvalitete usluga i zajedničke promocije
- Inicijativa prema ostalim TZ na otoku oko zajedničke prezentacije turističke ponude otoka

*Prioritet 1   Razvoj gospodarstva sa
naglaskom na turizam kao prioritetnu granu*

Ključno područje djelovanja

POLJOPRIVREDA

Mjera 1.4. Poticanje osnove za ruralni razvoj

Cilj: Poticajima i edukacijom osigurati razvoj poljoprivrede, posebno uzgoja autohtonih proizvoda Grka, tikvica i pomidora

Sadržaj:

Poljoprivredna proizvodnja u okviru OPG-u omogućuje samo-zapošljavanje i proizvodnju ne samo za svoje potrebe nego i za tržište. Vlasnici poljoprivrednih gospodarstava sa jasno razrađenom vizijom razvoja OPG-a mogu se uključiti svojim proizvodima u privredne tokove lokalnog tržišta. Prirodni uvjeti, tradicija, postojeća stečena iskustva i radne navike koje postoje su saveznici u kreiranju veće uloge OPG-ova na području Općine. Treba poticati uzgoj autohtonih poljoprivrednih proizvoda , uz maslinovo ulje to su posebno tikvice i rajčice (pomidori).

Tradicija u uzgoju loze i maslina, te njihova prerada uz daljnji osmišljeni rad na razvoju i organizaciji proizvodnje mogu doprinijeti povećanju površina pod nasadima, revitalizacijom zapuštenih vinograda i maslinika. Uzgoj smokava i agruma, te njihova prerada je svakako jedna od mogućnosti proizvodnje. Dalmacija je potrošač velikih količina zdrave hrane zahvaljujući proizvodnji za osobne potrebe. Povećanje proizvodnje i ostvarivanje mogućnosti ponude poljoprivrednih proizvoda tek uz malo više volje, investicija i rada trebao bi biti cilj provođenja ove mjere. U kompletnoj organizaciji rada mogli bi se napraviti i melioracijski zahvati na Donjem Blatu i ostalim poljoprivrednim površinama. Treba poticati i povećati broj gospodarstava koja se bave uzgojem stoke te proizvodnjom mesa, mlijeka, sira i ponuditi i te proizvode organizirano i te proizvode na tržištu.

Aktivno sudjelovanje u djelovanju LAG-a (Lokalna akcijska grupa, Lumbarda je član LAG 5) i projektima operativnog dijela Regionalnog razvojnog dokumenta LAG a 5. Nakon prve faze u kojoj je ruralni turizam pokrenut samostalnim inicijativama stanovništva koje prima goste i nudi svoje proizvode vrijeme je da Lumbarda krene u osmišljeno profiliranje svoje ponude na tržištu ruralnog turizma.

Treba poticati ekološku proizvodnju. Svrha poticanja ekološke proizvodnje je unapređivanje, razvoj i povećanje ekološke proizvodnje u uzgoju poljoprivrednih proizvoda i biljnih vrsta na obradivim površinama i korištenje neobrađenih površina na takav način i toliko da se trajno održava plodnost i kakvoća tla i voda, otpornost bilja, biološka raznolikost, produktivnost, sposobnost obnavljanja i vitalnosti u poljoprivrednim ekološkim sustavima. Ekološka proizvodnja u uzgoju životinja i proizvodnji životinjskih proizvoda obuhvaća mjere u stočarstvu sa ciljem ispunjavanja osnovnih fizioloških i etoloških potreba životinja, održavanje raznovrsnosti i održivosti određenog ekološkog sustava. Ekološka proizvodnja u Lumbardi bitna je sa dva aspekta jedan je mogućnost brendiranja eko proizvoda vezanog uz turističku ponudu i druga isto tako bitna je očuvanje okoliša. Ova mjera se naslanja na Mjeru 1.5. jer se poticanje i pomoć oko organizacije eko proizvodnje treba odvijati kroz zadrugu. Nasade Grka potrebno je povećati. Postoji znatan dio neobrađene zemlje u Polju koju je kroz akcijske planove potrebno privesti svrsi.

Aktivnost:

- Organizirati i educirati zainteresirana domaćinstva o mogućnostima OPG-ova
- Osigurati dovoljno domaćeg autohtonog sjemena
- Osmisliti i organizirati udrugu OPG-ova
- Aktivno sudjelovanje u LAG 5
- Poduzeti mjere za zaštitu polja kao zaštićenog krajobraza
- Poticanje ekološke proizvodnje
- Napraviti akcijski plan za aktiviranje neobrađene zemlje u Polju (porez na neobrađeno zemljište, čišćenje zemlje od strane Općine)

*Prioritet 1   Razvoj gospodarstva sa
naglaskom na turizam kao prioritetnu granu*

Ključno područje djelovanja

POLJOPRIVREDA

Mjera 1.5. Organiziranje zajedničke ponude poljoprivrednih proizvoda

Cilj: Osnovati zadrugu i zajednički organizirano nuditi proizvode na tržištu pod brendom Lumbarde

Sadržaj:

Zadruga je dragovoljno, otvoreno, samostalno i neovisno društvo kojim upravljaju njezini članovi. Kao oblik udruživanja nudi stabilnost i sigurnost proizvođaču. Zadruga je poslovni subjekt. Uloga zadruge je prijem i osiguranje plasmana proizvoda poljoprivrednog proizvođača. To će se najlakše osigurati ako zadruga može za više proizvođača organizirati preradu njihove sirovine, odnosno proizvodnju gotovog ili barem poluproizvoda. Organiziranjem zajedničkog pristupa tržištu ublažuje se sezonski pritisak na tržište, ujednačuju se cijene tijekom godine i stabilizirala se ponuda i potražnja. Danas postoji udruga maslinara koja kao neprofitna organizacija upravlja uljarom, treba razmotriti mogućnost da se i ta djelatnost uključi u zadrugu.

Aktivnost:

- Osnivanje poljoprivredne zadruge
- Izrada plana rada
- Marketing zadruge

*Prioritet 1   Razvoj gospodarstva sa
naglaskom na turizam kao prioritetnu granu*

Ključno područje djelovanja

PODUZETNIŠTVO

Mjera 1.6. Poticanje poduzetničke klime

Cilj: Poticanje otvaranja obrta i malih poduzeća

Sadržaj:

Treba poticati i stvarati klimu da se otvaraju obrti i mala poduzeća. Općina treba edukacijom i konkretnom pomoć (npr. vođenje računovodstva, pomoć oko pravnih pitanja) stimulirati reguliranje poduzetništva u pravni okvir.

Problem su točke u kojima se susreću privatni i javni sektor. Bez reguliranja poduzetništva u pravne okvire, korištenje usluga u javnom sektoru nije moguće. Korištenje takvih usluga vodi korupciji koja može utjecati na daljnje društveno, političko i (konačno) ekonomsko nazadovanje. Stoga je nužno širiti znanja i svijest svih sudionika i javnosti o potrebi regularnosti, te jačati pravni okvir, moralne vrijednosti, tržišne poticaje i institucionalni okvir.

Unutar Mjere 1.6. predložena je aktivnost osnivanja turističkog klastera, kojim bi, nakon osiguravanja potrebnih sredstava, upravljao voditelj klastera. Zamisao je da turistički klaster u formi interesnog udruženja sa privatnim subjektima, TZ-om i općinom kroz druge izvore financiranja također provodi aktivnosti i mjere ovoga Plana. Bitno je doći do općeg konsenzusa svih uključenih o radnom programu klastera (tj. eventualnom proizvodu).

Aktivnost:

- Aktivno sudjelovanje na poticanju otvaranja novih obrta
- Izravno kontinuirano sudjelovanje Općine u savjetovanju o osnivanju i vođenju Obrta i malih tvrtki.
- Osnivanje klastera

NAPOMENA: Klaster je forma interesnog udruženje geografski povezanih subjekata. Uobičajeno je udruženje unutar jednog gospodarskog sektora. Unutar ovog plana predlaže se osnivanje klastera kao forme koja bi zadovoljila a) bolje provođenje aktivnosti Plana, b) dodatno tijelo koje bi moglo osigurati sredstva za provedbu aktivnosti, c) tijelo koje ne bi bilo podložno političkim promjenama na razini općine. Klaster bi organizacijski obuhvaćao dobrovoljno partnerstvo između svih subjekata koji utječu i žele utjecati na provođenje operativnog plana razvoja turizma na području Općine. To partnerstvo može biti građeno od same Općine, trgovačka društva, do udruga, obrta, itd. Aktivnosti koje se tiču osnivanja svode se na nekoliko strateških odluka u samom početku:

1. Tko je osnivač?
2. Kakvo je formalno-pravno uređenje klastera. (d.o.o/udruga/interesno udruženje... te da li je profitni ili neprofitni klaster)
3. Zaduženja klastera
4. Načini financiranja / podjela eventualne dobiti u razvojnoj fazi
5. Ljudski resursi

*Prioritet 1   Razvoj gospodarstva sa
naglaskom na turizam kao prioritetnu granu*

Ključno područje djelovanja

PODUZETNIŠTVO

Mjera 1.7. Razvoj trgovačkih društava u vlasništvu Općine

Cilj: Organizirati trgovačka društva u vlasništvu Općine da budu efikasna i profitabilna

Sadržaj:

Uz poreze i naknade koje prema zakonu pripadaju proračunu Općine, poslovanje trgovačkog društva Lučica u današnjem stupnju razvoja gospodarstva Općine trebalo bi biti najveći izvor općinskih prihoda. Prihodi ovog društva trebaju biti pokretačka poluga razvoja Općine. Treba razmotriti u reorganizaciji društva i opciju javno privatnog partnerstva.

U kratkom roku treba povećati prihod jer su vrijedni resursi kojima raspolaže Lučica objektivno nedovoljno iskorišteni. Prihod treba u kratkom roku povećati, ali imajući u vidu zaštitu strateških i dugoročnih interesa Općine Lumbarda. Ovo trgovačko društvo je osnova za razvoj nautičkog turizma u Lumbardi.

Komunalno poduzeće Mindel treba uskladiti poslovanje sa planom gospodarenja otpadom koji je donijelo Općinsko Vijeće. U kratkom roku treba napraviti plan korištenja deponija Kokojevica uzimajući u obzir vrlo ograničene kapacitete istog. Mogućnost organizacije novih poslova u okviru Mindela kao što su proizvodnje gnojiva ili briketa od komine masline i bio otpada i dr. svakako treba uzeti u ozbiljno razmatranje. U okviru ovog poduzeća Općina bi trebala stimulirati i poticati lokalno stanovništvo na korištenje solarne energije te ukazati primjerom uštede kroz uvođenje LED rasvjete ili instaliranja solarnih foto naponskih manjih stanica gdje god se pokaže isplativim (Lučica, zgrada općine i sl.)

Aktivnost:

- Izrada plana i studije izvodljivosti za marinu
- Reorganizacije društva Lučica
- Usklađenje poslovanja i organizacije društva Mindel sa planom gospodarenja otpadom
- Donošenje plana za korištenja deponija Kokojevica

Prioritet 2 Ulaganje u znanje i zapošljavanje

Ključno područje djelovanja

OBRAZOVANJE**Mjera 2.1. Unapređenje znanja kroz organizaciju lokalnih tematskih edukacija**

Cilj: Edukacijom osigurati znanja potrebna za provođenje plana razvoja i kontinuirano poticanje edukacije za sva područja od interesa lokalne zajednice

Sadržaj:

Iz demografskih podataka vidljivo je da postoji nedostatak visoko obrazovanih kadrova. Može se pretpostaviti da radno sposobno stanovništvo koje je u većini u okviru svojih domaćinstava može pridonijeti razvoju poljoprivrede znanjima i vještinama koje posjeduje, iako će i na tom području trebati organizirati specijalistička predavanja npr. Eko proizvodnja, navodnjavanje itd. Znanja koja su potrebna za lokalnu zajednicu kako bi se ostvarile mjere plana razvoja treba dijelom osigurati organizacijom edukacija. Ove edukacije bi bile prvenstveno za lokalnu zajednicu sukladno potrebnim znanjima koje su potrebna za provođenje navedenih mjera. Treba osigurati da svi sudionici u turizmu na jednak način prezentiraju prednosti Lumbarde i njene turističke proizvode. Specijalističke edukacije za pojedince nisu tema ove mjere.

Aktivnost:

- Definiranje liste potrebnih edukacija
- Osiguranje prezentatora i financiranja
- Organizacija edukacija

Prioritet 2 *Ulaganje u znanje i zapošljavanje*

Ključno područje djelovanja

OBRAZOVANJE

Mjera 2.2. Potpora specijalističkim edukacijama lokalnih kadrova potrebnih za provođenje plana razvoja

Cilj: Edukacijom osigurati pojedincima, koji će u organizaciji Općine direktno sudjelovati u provođenju plana razvoja Općine

Sadržaj:

Nedostatak visoko obrazovanih kadrova i kadrova sa iskustvom u provođenju projekata će biti jedan od bitnih izazova provođenja razvojnih projekata Općine. Zainteresiranim pojedincima treba ponuditi nekoliko profila koje mogu izabrati kako bi se educirali za pomoć u pojedinim segmentima provođenja mjera razvoja. Pod profilima se podrazumijevaju komplementaran znanja o jednom području kao npr: 1. Vođenje OPG-a, eko proizvodnja, navodnjavanje 2. Vođenja projekata, CBA analize, 3. Kvaliteta privatnog smještaja i ruralni turizam, itd.

Aktivnost:

- Animiranje i pronalaženje kadrova zainteresiranih za sudjelovanje Povezati intelektualce iz Lumbarde kroz neku vrstu udruge
- Definiranje profila za edukaciju
- Osiguranje financiranja

Prioritet 2 Ulaganje u znanje i zapošljavanje

Ključno područje djelovanja

TRŽIŠTE RADA**Mjera 2.3. Poticanje otvaranja novih radnih mjesta i osiguranje kadrova za provedbu plana razvoja**

Cilj: Stvaranjem poduzetničke klime i otvaranjem projekata kojima je nosilac javna uprava otvoriti nova radna mjesta

Sadržaj:

Ova mjera je usko povezana sa mjerom M1.7. Organiziranjem potpore i konkretne pomoći pojedincima koji imaju stručna znanja i vještine omogućiti da svoje poslovanje stave u pravni okvir. Ovo je preduvjet da bi Općina u projektima koje će financirati uz potporu države i EU mogla koristiti lokalne usluge. Reorganizacijom poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu Općine i njihovim profitabilnim poslovanjem postoji mogućnost za otvaranje novih radnih mjesta. Prilikom provođenja mjere M1.5. otvorit će se mogućnost dodatnog zapošljavanja.

Bez kadrovskog ekipiranja ljudi koji će voditi razvoj Općine nije moguće provesti ovaj plan. Za planiranje i osiguranje kadrova moguće je:

1. Dogovor oko angažiranja ljudi sa potencijalom koji vode sezonske poslove i izvan sezone imaju vremena za dodatan angažman
2. Udruživanje na projektima sa drugim općinama na otoku kako bi se optimiziralo korištenje kadrovskih i financijskih resursa
3. Dogovor oko angažiranja na projektima ljudi koji su vezani za Lumbardu a trenutno nisu u Lumbardi (preko Interneta, e-maila, telekonferencije - skype)
4. Angažiranje ljudi iz svijeta koji su voljni pomoći na volonterskoj osnovi uz plaćene troškove boravka u Lumbardi izvan sezone.

Financiranje kadrova nakon odobrenja projekta iz državnih ili EU fondova moguće je riješiti iz tih izvora, jer je to svakako dio projekta. Za pripremu projekata kako bi se tražilo financiranje iz EU trebat će ljudi i novac. Iznos za pripremu projekata za kandidiranje treba predvidjeti u općinskom proračunu 2014.

Aktivnost:

- Osposobljavanje i edukacija za samozapošljavanje
- Savjetovanje i organizacija konkretne pomoći
- Stvaranje kadrovske osnove za provedbu plana
- Osiguranje proračunskih sredstava za financiranje pripreme projekata

*Prioritet 3 Podizanje kvalitete života i
očuvanje kulturno - povijesne baštine*

Ključno područje djelovanja

KULTURA

Mjera 3.1. Poticanje arheoloških istraživanja

Cilj: Realizacija arheoloških istraživanja

Sadržaj:

Lumbarda ima velik broj neistraženih arheoloških lokaliteta. Najpoznatiji i najmarkantniji lokalitet svakako je vila u Knežini čiju gradnju možemo povezati s osobom jako bliskoj prvom rimskom caru Augustu. Postoji niz jako zanimljivih povijesnih anegdota na temelju kojih bi se dalo razvijati kulturni identitet Lumbarde. Udruga za očuvanje i promicanje kulturne i prirodne baštine Lumbarde - Baščina bavila se ovom problematikom te je potencijalni nositelj ovih aktivnosti u suradnji s Općinom i drugim institucijama/udrugama/subjektima. Prednost jest da na ovom području Lumbarda ima školovani kadar sa potencijalom za preuzimanje aktivnosti projekata ove tematike. Arheološka nalazišta i njihovo uređenje, te prezentacija javnosti jedan je od bitnih faktora za brendiranje Lumbarde i razvoj novih turističkih proizvoda. Uz sunce i more činjenica postojanja antičkih ostataka može biti osnova za stvoriti turističku priču. Sam projekt arheoloških iskopavanja na identificiranim lokalitetima može se i treba povezati sa turističkom ponudom segmentu koji je za to zainteresiran (škole, sveučilišta, udruge ...). Sve aktivnosti valja koordinirati s Ministarstvom kulture i Konzervatorskim odjelom u Dubrovniku.

Aktivnost:

- Napraviti popis lokaliteta
- Izvršiti geofizička snimanja

- Urediti imovinsko pravne odnose lokaliteta (mogućnost javno – privatnog partnerstva)
- Uređenje lokaliteta kako bi se prezentirali javnosti

Prioritet 3 Podizanje kvalitete života i očuvanje kulturno - povijesne baštine

Ključno područje djelovanja

KULTURA

Mjera 3.2. Prezentacija kulturne baštine

Cilj: Organiziranje zavičajne zbirke za prezentaciju kulturne baštine Lumbarde

Sadržaj:

Lumbarda je specifična po brojnim poznatim umjetnicima koji su ovdje rođeni. Njihova djela bi se trebala prezentirati u stalnom postavu galerije unutar zavičajne zbirke koja bi bila smještena u zgradi Općine. Općina Lumbarda u svom vlasništvu već ima djela Stipe Nobila, Ivana Jurevića Kneza i Frane Kršinića. Udruga Baščina će rado doprinijeti stvaranju stalnog postava s dva umjetnička rada koja su u njenom vlasništvu: slika Nine Šestanović i zajednički rad Henryja Hančevića i Roberta Vegara.

U okviru ove zavičajne zbirke bi se izložilo i gipsani odljev Psefizme koja već godinama propada na neadekvatnom mjestu, budući da je izrađena od materijala koji ne smije na direktnu sunčevu svjetlost. U zgradi Općine postoji adekvatan prostor koji treba urediti za ove potrebe. Za prezentaciju na vanjskom prostoru trebalo bi napraviti još jednu repliku.

Dio kamenih meja (kamena međaša) posebno prema Ražnjiću počeo se urušavati. Potrebno je napraviti popis meja u Lumbardi, koje bi trebalo zaštititi, te o njima voditi kontinuirano brigu. Kamene meje su dio kulturne baštine i identiteta prostora Lumbarde. Potrebno je naglasiti da sve aktivnosti unutar ove mjere bi trebale biti vezane uz razvijeni brand Lumbarde pod mjerom 1.1. te u skladu s njim razvijati muzeografski postav i vizualni identitet zbirke i eventualni raspored povremenih izložbi.

Aktivnost:

- Uređenja prostora zavičajne zbirke u okviru zgrade Općine
- Organizacije zavičajne zbirke i stalne postave galerije
- Popis kamenih meja

*Prioritet 3 Podizanje kvalitete života i
očuvanje kulturno - povijesne baštine*

Ključno područje djelovanja

KULTURA

Mjera 3.3. Povezivanje kulturnog bogatstva i tradicije sa turističkom ponudom

Cilj: Prezentacija kulturno povijesne baštine u okviru turističke ponude i stvaranje dodatne ponude za selektivne oblike turizma

Sadržaj:

Psefizma je u kamenu zapisan povijesni dokument iz kojeg izranja 2300 godina stara priča o antičkim korijenima današnje Lumbarde. Njezinim otkrićem, u drugoj polovini 19. stoljeća Lumbarda do danas, Psefizmi su bile posvećene brojne studije domaćih i stranih autora. Riječ je o jednom od najstarijih pisanih spomenika u ovom dijelu Europe iz čijeg se kamena iščitava obilje dragocjenih podataka o principima grčke kolonizacijske prakse. Istraživače je, osim toga, dodatno intrigirala činjenica da se o samoj naseobini, čije postojanje Psefizma nedvojbeno potvrđuje, ne zna praktički ništa. Psefizma bi bila dio antičke zbirke izložene u okviru zavičajne zbirke na temelju koje bi se moglo organizirati događanje radnog naziva Antičke večeri gdje bi se sav program i ponuda uklopili u duh grčkog i rimskog vremena, uključujući i prilagođenu gastro ponudu koja je uvijek aktualna.

Paralelno uz stalni postav galerije u okviru zavičajne zbirke, trebala bi i dalje postojati Galerija 3VOLTA za organizaciju povremenih izložbi kako bi se omogućila prezentacija novih radova i novih umjetnika a ujedno omogućila i nabava radova za stalni postav.

Na trgu pred Općinom postoji prostor za postavljanje spomenika. Spomenik bi trebao prezentirati Lumbardu njenu kulturno povijesnu baštinu i turističku ponudu. Spomenik treba pridonijeti brendu Lumbarde. Spomenik bi trebao biti atrakcija u Lumbardi. Potrebno je raspisati natječaj za spomenik, kojem bi prethodila javna rasprava i prijedlozi građana vezani uz važnu izmjenu u prostoru mjesta.

Aktivnost:

- Organizacija kulturno – turističke grupe za definiranje strategije prezentacije kulture u okviru turističke ponude
- Promocija Psefizme i antičkih korijena Lubarde
- Uređenje mjesta i obilježavanje kulturno-povijesnih i drugih znamenitosti (muzeografska oprema na otvorenom). Mogućnost uređenja spomenika na trgu pred općinom koji bi povezao kulturu i povijest Lubarde i na atraktivan način to prezentirao
- Zaštiti meje i voditi računa o njima
- Urediti prostor iza zgrade Općine gdje bi se napravila ljetna pozornica

Prioritet 3 Podizanje kvalitete života i očuvanje kulturno - povijesne baštine

Ključno područje djelovanja

SPORT

Mjera 3.4. Unapređenje sporta i sportske infrastrukture

Cilj: Ulaganje u dodatne sportske sadržaje

Sadržaj:

Poticanje i organizacija uređenje šetnica i starih putova. Održavanje i označavanje postojećih te uređenje dodatnih biciklističkih staza. Izgradnja šetnice/biciklističko - rolerske staze kroz Donje Blato prema Korčuli. Specifičnosti terena i značajke okoliša omogućuju kreiranje biciklističkih ruta i staza za šetanje koje ujedinjuju sve karakteristike okruženja. Posebnost ruta je što prolaze tradicijskim putovima koje su ranije koristili stanovnici te pomažu ujedinjenu sa turističkom ponudom. Bitno bi bilo povezati šetnicom, a po mogućnosti i biciklističkom stazom Lumbardu sa Žrnovom zbog razvijenog turizma zasnovanog na rekreaciji i šetnjama u Žrnovu. U opsegu ovog projekta je i šetnica uz more od Račišća do Solina i na drugu stranu prema Koludrtu do prvog žala. Potpora uređenju postojećih sportskih sadržaja i evaluacija mogućnosti uređenje novih sportskih terena (npr. Bočalište, tenisko igralište). Jedna od mogućnosti je organizacija izvan sezone triatlona i škrapinga. Područje na južnoj strani otoka-Defora je vrlo pogodno za uređenje škraping trase. Definiranje razvoja sporta sukladno mogućnostima Općine.

Aktivnost:

- Uređenje postojeće sportsko rekreativne infrastrukture
- Evaluacija i izgradnja novih sportskih rekreativnih sadržaja (šetnice, staze, igrališta)
- Izrada plan sportskog razvoja

*Prioritet 3 Podizanje kvalitete života i
očuvanje kulturno - povijesne baštine*

Ključno područje djelovanja

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Mjera 3.5. Izgradnja i rekonstrukcija komunalne infrastrukture

Cilj: Poboljšanje kvalitete komunalne usluge

Sadržaj:

Jedna od stvari koje treba napraviti u poboljšanju komunalnih usluga je izgradnja kanalizacijskog sustava. Postojećom kanalizacijskom mrežom služe se hoteli, započet je projekt rekonstrukcije starog kanalizacijskog sustava ali nije dovršen. Kanalizacijski sustav za domaćinstva nije u projektnoj fazi, što nije u skladu s vizijom koja se želi postići u narednom periodu. Zbog planiranog produljenja turističke sezone biti će sve jači pritisak na infrastrukturu općine što traži daljnja planiranja i izgradnju. Druga stvar je rješavanje deponija komunalnog otpada kojim upravlja komunalno društvo Mindel. Deponij je neadekvatno saniran. Treba dovršiti sanaciju, te napraviti plan zatvaranja odlagališta jer ne postoje daljnji prostorni uvjeti za odlaganje. Vodoopskrba je zadovoljavajuća ali treba razmotriti podržava li sadašnji kapacitet gospodarski razvoj u slučaju otvaranja manjih pogona za preradu poljoprivrednih proizvoda ili proizvodnje pelata/briketa i li gnojiva od bio otpada.

Aktivnost:

- Dovršenje sanacije deponija
- Dovršenje projekta rekonstrukcije kanalizacije
- Projektiranje i izvođenje kanalizacije za domaćinstva
- Analiza potreba za vodom u daljnjem razvoju Općine

6. PROVEDBA PLANA RAZVOJA – Aktivnosti (Projekti)

Prema definiranim ciljevima pojedinih mjera, tijekom izrade Plana artikulirani su aktivnosti koji mogu u početnoj fazi provedbe inicirati željene promjene. Iste su prezentirane u tablici niže, a detaljnije opisane u Prilogu 1. Valja naglasiti da ovi aktivnosti ne predstavljaju iscrpnu, konačnu niti obvezujuću listu načina provedbe pojedinih mjera, te da će se nove aktivnosti razvijati i dodavati na listu tijekom perioda provedbe Plana razvoja. Postojat će potreba za grupiranjem aktivnosti u provedbenoj fazi u veće projekte radi kompatibilnosti sa nacionalnim i EU programima.

Za potrebe praćenja i evaluacije, razvijeni su objektivno provjerljivi pokazatelji / indikatori pomoću kojih će se utvrditi imaju li predloženi projekti željeni učinak u ispunjavanju mjera i prioriteta.

Prioritetno područje djelovanja	Mjere	Aktivnosti / projekti	Prioritet provedbe (stupanj I/II/III) – odmah/do treće godine/do kraja pete godine provedbe Plana razvoja
Turizam	M1.1 Izrada novog turističkog identiteta Lumbarde	1.1.1 Izrada brenda identiteta Lumbarde	Prioritet I
		1.1.2 Izrada novih promidžbenih materijala	Prioritet II
	M1.2 Unaprjeđenje turističke ponude	1.2.1 Izrada kataloga novih proizvoda i tematskih programa	Prioritet I
	M1.3 Produžetak turističke sezone	1.3.1 Definiranje plana produžetka sezone i marketinga	Prioritet II
Poljoprivreda	M1.4 Poticanje osnove za ruralni razvoj	1.4.1 Organizacija edukacija i konkretnih potpora osnivanju i vođenju OPG-ova	Prioritet II
		1.4.2 Aktivno uključivanje u rad LAG5	Prioritet I
	M1.5 Organiziranje zajedničke ponude poljoprivrednih proizvoda	1.5.1 Osnivanje poljoprivredne zadruge	Prioritet I
Poduzetništvo	M1.6 Poticanje poduzetničke klime	1.6.1 Organizacija edukacija i konkretnih potpora za otvaranje novih obrta	Prioritet I

		1.6.2 Osnivanje klastera	Prioritet I
	M1.7 Razvoj trgovačkih društava u vlasništvu općine	1.7.1 Reorganizacija trgovačkog društva Lučica-Lumbarda	Prioritet I
		1.7.2 Gospodarenje otpadom i plan za deponij Kokojevica	Prioritet I
Obrazovanje	M2.1 Unapređenje znanja kroz organizaciju lokalnih tematskih edukacija	2.1.1 Izrada kataloga i organizacija edukacija za lokalnu zajednicu	Prioritet II
	M2.2 Potpora specijalističkim edukacijama kadrova za razvoj Općine	2.2.1 Izrada plana edukacije za kadrove koji će sudjelovati u provedbi razvoja	Prioritet I
Tržište rada	M2.3 Poticanje otvaranja novih radnih mjesta i osiguranje kadrova za provedbu plana razvoja	2.3.1 Stvaranje kadrovske osnove za provedbu plana	Prioritet I
		2.3.2 Izrada proračuna općine za 2014. U skladu sa razvojnom strategijom i projekcije proračuna do 2019.	Prioritet I
Kultura	M3.1 Poticanje arheoloških istraživanja	3.1.1 Provođenje arheoloških istraživanja	Prioritet II
	M3.2 Prezentacija kulturne baštine	3.1.2 Uređenje prostora zavičajne zbirke i stalne postave galerije	Prioritet II
	M3.3 Povezivanje kulturnog bogatstva i tradicije sa turističkom ponudom	3.3.1 Promocija Psefizme i antičkih korijena Lumbarde i definiranje programa sa TZ Lumbarda	Prioritet II
		3.3.2 Uređenje mjesta i obilježavanje kulturno-povijesnih i drugih znamenitosti i izgradnja spomenika i ljetne pozornice	Prioritet II
Sport	M3.4 Unapređenje sporta i sportske infrastrukture	3.4.1 Uređenje šetnica i biciklističkih staza	Prioritet II
		3.4.2 Izrada plana sportskog razvoja Općine	Prioritet II

Komunalna infrastruktura	M3.5 Unapređenje komunalne infrastrukture	3.5.1 Dovršenje rekonstrukcije kanalizacije i nastavak razvoja mreže za domaćinstva , te završetak obilaznice	Prioritet I
		3.5.2 Uređenje Donjeg Blata	Prioritet III
		3.5.3 Uređenje ulaza u groblje i nalazišta Sutivan	Prioritet II

7. ZAKLJUČAK

Plan razvoja općine Lumbarda zasnovan je na analizi trenutnog stanja u Općini. U skladu s postojećim stanjem i zadanom vizijom predstavljeni su ciljevi, zatim i mjere koje trebaju ostvariti te ciljeve. Sa ostvarivanjem svake mjere stanje koje je zatečeno polako će se mijenjati stoga se može očekivati da će i ovaj dokument biti revidiran kroz određeni period.

Bitno je naglasiti da je analiza pokazala problem ograničenih kadrovskih i financijskih resursa koji nisu jedinstven problem za Općinu Lumbarda nego je rezultat trenutne organizacije lokalne samouprave u RH. Općina kao što je Lumbarda ne može svojim proračunskim sredstvima financirati dovoljan broj vanjskih kadrova za razvojne projekte niti ulaganja u kapitalne investicije. Proračun Općine dovoljan je za operativno funkcioniranje jedinice lokalne samouprave, ipak iz njega se mogu financirati ključne aktivnosti koje bi trebale biti pokretači ostalih. Uz očekivati domino efekt aktivnosti očekuje se izgradnja ljudskih kapaciteta ili pak pomoć razvojne agencije u namicanju dodatnih sredstava iz nacionalnih i EU fondova. Pritom važno je naglasiti da bez zajedničkog djelovanja svih dionika i poticanja entuzijazma pojedinaca od strane lokalne uprave koji su se voljni uključiti se svojim znanjem i iskustvom u pomoć provedbi ovog Plana razvoja, rezultati neće biti zadovoljavajući tj. očekivani domino efekt neće biti pokrenut.

Uvidjela se iz tog razloga potrebna za osnivanjem strukture/organizacije koja će moći po drugoj osnovi nametnuti sredstva i kroz svoje aktivnosti provoditi i aktivnosti ovoga Plana razvoja. Iako ovo nije uobičajena praksa, ipak u Hrvatskoj postoji nekoliko dobrih primjera gdje se odvojio razvojni proces općine i operativno poslovanje općine osnivanjem zasebne organizacije. Kroz ovaj Plan odlučeno je da bi forma turističkog klastera bila najprikladnija za postizanje konsenzusa i oko aktivnosti i oko privremenih ljudskih resursa do točke kada će klaster samostalno funkcionirati s upraviteljem/upraviteljicom klastera.

Uz izgradnju startnih pozicija otvarati će se opcije za novi priliv sredstava, nova partnerstva u projektima financiranim iz nacionalnih i EU fondova. Bitno je naglasiti potrebu za suradnjom na svim razinama, od lokalnog stanovništva međusobno i sa strukturama općinskih vlasti do bolje suradnje s Regionalnom razvojnom agencijom DUNEa-om, županijom i državnim strukturama. Danas je, naime, moguće samo u formi partnerstva graditi vlastiti i sveukupni razvoj prostora u kojem živimo.

Gospodarski rast pak jednako tako mogu ostvariti pojedini gospodarski subjekti koji djeluju na području Općine Lumbarda, očekuje se njihovo umrežavanje gdje je potrebno dok je Općina dužna stvoriti sve moguće povoljne uvjete njihov rast. U slučaju ostvarivanja najvažnijih aktivnosti u prvoj godini provedbe plana (2014) očekuje se razvoj općine koji je u skladu s zamišljenom vizijom Općine Lumbarda, u kojoj će gospodarski rast pridonositi kvaliteti života stanovnika i boravku gostiju i nikako suprotno.

PRILOG 1 Projektne Tablice

U nastavku se nalaze osnovne informacije o projektnim prijedlozima koji su identificirani tijekom izrade plana razvoja. Valja međutim naglasiti, da ovaj popis nije konačan, niti obvezujući kao način provedbe pojedinih mjera, već predstavlja indikativnu listu intervencija koje se u danom trenutku čine optimalnim.

NAPOMENA: Svaka aktivnost ima svoj rok za provedbu označen stupnjem prioriteta: Prioritet 1 (unutar godinu dana od provedbe Plana), Prioritet 2 (unutar 3 godine od provedbe Plana), Prioritet 3 (do kraja 5 godišnjeg plana provedbe).

Prioritet	P1	Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu
Područje	K1	Turizam
Mjera	1.1	Brendiranje Lumbarde i marketing turističkih manifestacija i proizvoda

Aktivnost 1.1.1.	Izrada brenda i vizualnog identiteta Lumbarde
PARTNERI	Turistička zajednica, Općina, Agencija za marketing
KORISNICI	Kreatori promidžbenih materijala (web, tiskani materijali ..)
OPIS	Ciljevi: - stvoriti prepoznatljivi vizualni identitet kao potporu brendiranja Lumbarde - definirati koji su to segmenti koje treba naglasiti kako bi se diferencirala Lumbarda sa svojom ponudom i identitetom Rezultati: - podizanje kvalitete turističke ponude - podizanje atraktivnosti boravka u Lumbardi Aktivnosti: - Formiranje radne skupine stručnjaka koja će sudjelovati u projektu - Stvaranje brend /identiteta - Stvaranje vizualnog rješenja za promociju i knjigu vizualnih standarda (za verzije u boji, crno bijele, tisak u novinama, tisak na plakatu, web, itd) - Definirati kako i gdje se koriste Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, stvaranje brenda i vizualnog identiteta) II. Provedba (poticanje korištenja novo kreiranog vizuala)
PRORAČUN za provedbu aktivnosti	45.000 kn

POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Proračun TZ Lumbarda, Županija
SPREMNOST	Nije pokrenuta aktivnost
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I – do kraja 2014
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- 1 razvijena priča oko branda s jasnim uputama za korištenje iste - 1 logo Lumbarde - 1 knjiga vizualnih standarda

Aktivnost 1.1.2.	Izrada novih promidžbenih materijala
PARTNERI	Turistička zajednica, Općina
KORISNICI	Gosti i potencijalni gosti Lumbarde
OPIS	Ciljevi: - napraviti nove materijale koristeći novo kreirani vizualni identitet - definirati koje web stranice / tiskane materijale treba napraviti - poticanje svih proizvođača i pružatelja usluga na korištenje jedinstvenog vizualnog rješenja za upotrebu vlastitog marketinga Rezultati: - podizanje nivoa promidžbe - usuglašavanje vizuala svih dionika u turizmu Lumbarde Aktivnosti: 1) Formiranje radne skupine 2) Stvaranje promidžbenih materijala 3) Definiranje uvjeta i načina korištenja Faze projekta: I. Priprema (definiranje koje materijala će se napraviti sa novim vizualom, ugovaranje i izrada nove promidžbe web, tiskani materijali, kanali promidžbe) II. Provedba (jednom godišnje napraviti pregled materijala i utvrditi potrebe za promjenama)
PRORAČUN	15.000 – 50.000 KN
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Proračun TZ Lumbarda, Županija
SPREMNOST	Aktivnost u provedbi
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- najmanje 2 tiskana materijala - 1 nova web stranica (moguće jedinstvena za novi brand Lumbarde) - određeni distributivni kanali i kanali promidžbe

Prioritet	P1	Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu
Područje	K1	Turizam
Mjera	1.2	Unapređenje turističke ponude

Aktivnost 1.2.1.	Izrada novih turističkih proizvoda i tematskih programa
PARTNERI	Turistička zajednica, Općina, Agencija za marketing, Lokalne udruge
KORISNICI	Gosti, lokalne turističke agencije, svi dionici koji reklamiraju sebe kroz ponudu u Lumbardi
OPIS	Ciljevi: - stvoriti nove proizvode koji se organizirano nude - definirati koji su to segmenti tržišta za selektivni turizam - definirati ponudu predsezona/sezona/post-sezona Rezultati: - proširenja turističke ponude - ciljani pristup selektivnim skupinama - mogućnost kreiranja novih izvora prihoda Aktivnosti: 1) Razvoj novih programa – tematski programi , programi za vrijeme praznika 2) Suradnji sa ostalim jedinicama lokalne uprave na Korčuli i Pelješcu za zajedničku ponudu 3) Podrška malim poduzetnicima da se uključe u ponudu (suvenirnice, gastro ponuda, tradicijski obrti itd.) Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika i voditelja projekta) II. Provedba (distribucija kataloga i traženje interesenata za organizaciju provođenja)
PRORAČUN	70.000 KN
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Proračun TZ Lumbarda, Županija, EU fondovi
SPREMNOST	- nakon formiranja strukture za provedbu Plana razvoja

ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I – do kraja 2014
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- osmišljeno najmanje 2 lokalna programa - najmanje 2 skupna programa s okolnim gradovima, općinama u prezentaciji zajedničke kulturno turističke baštine

Prioritet	P1	Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu
Područje	K1	Turizam
Mjera	1.3	Produžetak turističke sezone

Aktivnost 1.3.1.	Definiranje plana produžetka sezone i marketinga
PARTNERI	Turistička zajednica, Općina, lokalne turističke agencije hoteli, lokalni poduzetnici, OPG-ovi
KORISNICI	Gosti Lumbarde
OPIS	Ciljevi: - Prema katalogu novih proizvoda osmisliti način promidžbe - Dogovoriti i realizirati marketing - Organizirati kontrolu provođenja - Inicirati suradnju sa ostalim TZ na otoku radi zajedničke promocije otoka kao destinacije Rezultati: - podizanje kvalitete i širine turističke ponude - produljene sezone - podizanje atraktivnosti i duljine boravka u Lumbardi Aktivnosti: 1) Razvoj detaljnih scenarija pojedine ponude/proizvoda 2) Definiranje vlasnika proizvoda i kvalitete usluge 3) Kontrola kvalitete provođenja 4) Organizacija i realizacija marketinga 5) Suradnja sa drugim TZ na otoku Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika i voditelja projekta) II. Provedba (izrada vremenskog plana, kontrola provođenja, kontrola kvalitete)
PRORAČUN	
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Proračun TZ Lumbarda, Županija, EU fondovi
SPREMNOST	Nakon završetka aktivnosti 1.2.1.

ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II – do kraja 2015
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- marketinški plan uspješno proveden - nakon provedbe marketinškog plana povećanje od 5% dolazaka gostiju u prvoj godini - dostignuta ujednačena kvaliteta usluge

Prioritet	P1	Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu
Područje	K2	Poljoprivreda
Mjera	1.4	Poticanje osnove za ruralni turizam

Aktivnost 1.4.1.	Organizacija edukacija i konkretnih potpora osnivanju i vođenju OPG-ova
PARTNERI	Općina, Županija, Ministarstvo poljoprivrede
KORISNICI	OPG-ovi
OPIS	Ciljevi: - Podići kvalitetu proizvoda - Povećati ponudu različitih proizvoda - Poticati obradu zapuštenog zemljišta - Poticati uzgoj autohtonih proizvoda Rezultati: - podizanje kvalitete i raznolikosti ponude poljoprivrednih proizvoda - povećana zarada OPG-ova - povećanje obradivih površina Aktivnosti: 1) Edukacija i prijenos iskustva i dobrih praksi iz ostalih ruralnih područja 2) Definiranje proizvoda za zajedničku ponudu 3) Aktivno sudjelovanje Općine u LAG 5 Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika i voditelja projekta) II. Provedba (planiranje provedba edukacija, izdavanje materijala, definiranje očekivanja OPG-ova prema od LAG, osnivanje udruge OPG-ova)
PRORAČUN	Zbog ograničenih sredstava unutar proračuna očekuje se potpora DUNEAE (regionalne razvojne agencije) u smislu organizacija edukacija i koordinacije aktivnosti s LAG5.

POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Županija, nacionalni fondovi Ministarstva poljoprivrede
SPREMNOST	Aktivnost treba biti detaljnije razrađena u skladu s aktivnost 1.4.2.(LAG5) i 1.5.1. (poljoprivredna zadruga)
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II – najkasnije do sredine 2016
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- održane godišnje barem 2 radionice za OPG-ove - 10% povećanje obradivih površina u 3-godišnjem periodu - barem 1 OPG u 5 godišnjem periodu prihvatio principe proizvodnje po ekološkim standardima

Aktivnost 1.4.2.	Aktivno uključivanje u LAG 5 i partnerstva sa Razvojnoum agencijom DNŽ – DUNEa-e
PARTNERI	Općina, Županija, Ministarstvo poljoprivrede
KORISNICI	OPG-ovi, Općina, Trgovačka društva u vlasništvu Općine
OPIS	Ciljevi: - Sudjelovanje Općine u radu hrvatskih i međunarodnih mreža za poticaj ruralnom razvoju Rezultati: - Otvaranje mogućnosti međuopćinske suradnje na ruralnom razvoju - Mogućnosti povećanje obradivih površina Aktivnosti: 1) Aktivno sudjelovati u radu LAG 5 2) Definirati svoja očekivanja od LAG 5 Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika i voditelja projekta) II. Provedba (sazivanje skupštine , definiranje planova LAG 5)
PRORAČUN	Ovisno o proračunu LAG5
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Županija, EU fondovi
SPREMNOST	LAG5 aktivno djeluje, potrebno je samo uključiti se u aktualna događanja i usklađivati aktivnostima Plana gdje god je moguće a aktivnostima LAG5 radi racionalizacije troškova i ljudskih resursa
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I – odmah uspostaviti veze
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- godišnje 1 održana zajednička aktivnosti s LAG5 - u 5 godišnjem razdoblju s LAG5 sudjelovati u najmanje 2 natječaja kao partner

Prioritet	P1	Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu
Područje	K2	Poljoprivreda
Mjera	1.5	Organiziranje zajedničke ponude poljoprivrednih proizvoda

Aktivnost 1.5.1.	Osnivanje poljoprivredne zadruge
PARTNERI	Općina, Županija
KORISNICI	Općina, OPG-ovi
OPIS	Ciljevi: - Osnivanje poljoprivredne zadruge Lumbarda kao poslovnog subjekta Rezultati: - mogućnosti napretka u ruralnom razvoju - povećanje zapošljavanja - bolja ponuda lokalnih poljoprivrednih proizvoda - omogućavanje organizirane prodaje poljoprivrednih proizvoda Aktivnosti: 1) Osnivanje zadruge 2) Definiranje i izrada poslovnog plana 3) Osiguranje financiranja Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (osnivanje zadruge, razrada projekta, osigurati početno financiranje, naći kadrove, definirati poslovni plan)
PRORAČUN	10.000 kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Županija, nacionalni fondovi Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo poduzetništva i obrta, nacionalne zaklade
SPREMNOST	Spreman za početak provedbe u 2014.
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- 1 poljoprivredna zadruga osnovana - poslovni plan zadruge definiran - povećanje prihoda zadrugara za 15% u periodu od tri godine

Prioritet	P1	Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu
Područje	K3	Poduzetništvo
Mjera	1.6	Poticanje poduzetničke klime

Aktivnost 1.6.1.	Organizacija edukacija i konkretnih potpora za otvaranje obrta
PARTNERI	Općina, Županija
KORISNICI	Lokalno stanovništvo
OPIS	Ciljevi: - Povećanje broja zaposlenih i broja obrta Rezultati: - smanjenje sive ekonomije - povećani prihodi Općine Aktivnosti: 1) Financiranje od strane općine dijela usluga novo osnovanim obrtima (računovodstvo, izvještaji zakonski, fiskalne kase) Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (edukacija i organizirano mjesečno savjetovanja, osigurati financiranje potpora za obrte)
PRORAČUN	Unutar predviđenih troškova radnih mjesta općine i povećanja njihovih zaduženja (pročelnik financija, tajnica općine, načelnik općine) + 5000 godišnje za savjetovanja vezano uz računovodstvena pitanja
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Županija
SPREMNOST	Aktivnost ima nisku spremnost za provedbu, stoga je potrebna pomoć, LAG5, DUNEa-e, i volontera građana u provedbi ove aktivnosti.
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- uspostavljeno redovito savjetovanja vezano uz osnivanje, vođenje obrta - u periodu od 5 godina osnovana usluga unutar općine za novoosnovane obrte zajedničkog računovodstva i poslovnog savjetovanja.

Aktivnost 1.6.2.	Osnivanje klastera
PARTNERI	Općina, trgovačka društva, obrtnici, OPG-ovi, udruge
KORISNICI	Članovi klastera i stanovnici općine
OPIS	Ciljevi: - Uspostaviti organizacijsku strukturu za efikasnu provedbu Plana razvoja Rezultati: - uspostavljena struktura upravljanja aktivnostima iz Plana razvoja - osiguran dodatan izvor financiranja za neke aktivnosti - aktivnosti uspješno provedene u zadanom periodu Aktivnosti: 1) definiranje pravnog statusa klastera / sustava financiranja /uloge klastera / proizvoda klastera / razdiobe dobiti i sl. 2) osnivanje klastera 3) zapošljavanje upravitelja klastera
PRORAČUN	20.000 kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Županija, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo turizma, Ministarstvo gospodarstva
SPREMNOST PROJEKTA	Projekt je predložen prema analizi postojećeg stanja u Općini, mogućnost provedbe odmah.
ROK ZA PROVEDBU	Prioritete I - Ubrzo nakon usvajanja Plana razvoja, potrebno je aktivirati pitanje osnivanje klastera
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- Aktivnosti Plana razvoja se ostvaruju, - klaster posluje bez potpore općine nakon 2 godine od osnivanja, - broj članova klastera povećan za najmanje 20% u periodu od tri godine.

Prioritet	P1	Razvoj gospodarstva sa naglaskom na turizam kao prioritetnu granu
Područje	K3	Poduzetništvo
Mjera	1.7	Razvoj trgovačkih društava u vlasništvu Općine

Aktivnost 1.7.1	Reorganizacija trgovačkog društva Lučica - Lumbarda
PARTNERI	Općina, Trgovačko društvo Lučica
KORISNICI	Općina
OPIS	Ciljevi: - Bolje iskorištavanje resursa Općine kojim upravlja trgovačko društvo Rezultati: - povećani prohodi Općine - bolja kvaliteta usluge - razvoj nautičkog turizma Općine Aktivnosti: 1) definiranje strategije (davanje u najam, javno privatno partnerstvo ...) 2) izrada poslovnog plana za Marinu Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (izrada strategije razvoja Lučice, priprema projekta za financiranje iz EU)
PRORAČUN	70.000 kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Županija, EU fondovi
SPREMNOST	Prioritet I
ROK ZA PROVEDBU	Potrebno provesti u 2014. godini, jedini način za ad hoc povećanjem proračunskih stavaka Općine
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- Lučica d.o.o. povećala prihode

Projekt 1.7.2.	Gospodarenje otpadom i plan za deponij Kokojevica
PARTNERI	Općina, Trgovačko društvo KTD Mindel
KORISNICI	Općina , Stanovništvo

OPIS	Ciljevi: - Primjereno gospodarenje otpadom i zatvaranje deponija otpada Rezultati: - otvaranje reciklažnog dvorišta - očuvanje eko sustava - zatvaranje deponija otpada Aktivnosti: 1) saniranje deponija 2) izrada poslovnog plana do zatvaranja Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (izrada poslovnog plana, priprema projekta za financiranje iz EU)
PRORAČUN	Cca. 2 mil. Kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Državni fondovi (Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost), EU fondovi (ERDF, ostali programi)
SPREMNOST	U slučaju namicanja sredstva moguće odmah krenuti u realizaciju.
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- uspješna sanacija deponija - uveden sustav odvajanja otpada u suradnji s drugim općinama - otvoreno 1 reciklažno dvorište

Prioritet	P2	Ulaganje u znanje i zapošljavanje
Područje	K1	Obrazovanje
Mjera	2.1	Unapređenje znanja kroz organizaciju lokalnih tematskih edukacija

Aktivnost 2.1.1.	Izrada kataloga i organizacija edukacija za lokalnu zajednicu
PARTNERI	Općina, TZ Lumbarda, Trgovačka društva, DUNEA
KORISNICI	Općina, Stanovništvo

OPIS	Ciljevi: - Educirati lokalno stanovništvo u skladu sa potrebnim znanjima za provođenje plana razvoja Općine Rezultati: - podizanje nivoa znanja o temama koje su od interesa za provođenja plana - educiranje o temama koje nisu usko vezane uz plan razvoja ali postoji interes Aktivnosti: 1) definiranje tema i kataloga 2) osiguranje materijalnih uvjeta Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (izrada kataloga, istraživanje potreba ,provedba edukacija, praćenje kvalitete)
PRORAČUN	20.000 kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, DUNEA, EU fondovi
SPREMNOST	U drugoj godini provedbe Plana potrebno je započeti s ovom aktivnošću, kada se stvore ostali uvjeti (klaster, zadruga, savjetovanja i ostalo)
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- svi stanovnici Lumbarde upoznati sa svrhom i načinom provedbe aktivnosti kroz 1 katalog najava edukacija - na kraju trogodišnjeg programa barem 1 osoba koja je prošla edukacije zaposlena u zadruzi/klasteru/općini.

Prioritet	P2	Ulaganje u znanje i zapošljavanje
Područje	K1	Obrazovanje
Mjera	2.2	Potpora specijalističkim edukacijama kadrova za razvoj Općine

Aktivnost 2.2.1.	Izrada plana edukacije za kadrove Općine koji će sudjelovati u provedbi razvoja
PARTNERI	Općina, TZ Lumbarda, Trgovačka društva, DUNEA

KORISNICI	Općina , kadrovi Općine za provođenje plana razvoja
OPIS	Ciljevi: - Educirati kadrove za preuzimanje poslova razvoja Općine Rezultati: - usvajanje znanja o temama koje su od interesa za provođenja plana - educiranje o temama koje nisu usko vezane uz provođenje plana ali daju širu sliku o kontekstu (Fondovi, turizam, poljoprivreda) Aktivnosti: 1) definiranje tema i kataloga 2) osiguranje materijalnih uvjeta Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (izrada kataloga, provedba edukacija, praćenje kvalitete)
PRORAČUN	5.000 kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, DUNEA, Državni fondovi, EU fondovi
SPREMNOST	Nakon osnivanja zadruge / klastera.
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- uspješno povučena sredstva za funkcioniranje klastera u 2014. - u periodu od 2 godine klaster/zadruga neovisni od proračunskih stavaka Općine

Prioritet	P2	Ulaganje u znanje i zapošljavanje
Područje	K2	Tržište rada
Mjera	2.3	Poticanje otvaranja novih radnih mjesta

Aktivnost 2.3.1.	Stvaranje kadrovske osnove za provedbu plana razvoja
PARTNERI	Općina, TZ Lumbarda, Trgovačka društva

KORISNICI	Općina , kadrovi Općine za provođenje plana razvoja
OPIS	Ciljevi: - Osigurati kadrove za provođenje plana Rezultati: - stvaranje tima ljudi za provođenje plana razvoja Aktivnosti: 1) definiranje prioriteta projekata i terminski plan 2) imenovati ljude za provedbu plana do osnivanja klastera 3) Naći voditelja klastera 4) osiguranje materijalnih uvjeta Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (natječaji, animiranje ljudi za volontiranje, osiguranje financiranja)
PRORAČUN	10000 Kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Državni fondovi, EU fondovi
SPREMNOST	Spremno odmah
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- imanovan tim za razvoj - nađen čovjek za vođenje klastera

Aktivnost 2.3.2.	Izrada proračuna Općine za 2014. U skladu sa planiranim razvojem i projekcija proračuna do 2019.
PARTNERI	Općina
KORISNICI	Općina
OPIS	Ciljevi: - Osigurati inicijalne financijske okvire za razvoj Općine Rezultati: - stvaranje osnove za mogućnost provedbe plana Aktivnosti:

	1) definiranje prioriteta projekata i terminski plan 2) određivanje izvora financiranja 3) izrada proračuna Općine Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (izrada proračuna i projekcije do 2019.)
PRORAČUN	/
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine
SPREMNOST	Odmah
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet 1
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- proračun sadržava barem djelomične iznose sredstava za aktivnosti označene kao PRIORITET 1 (rok za provedbu)

Prioritet	P3	Podizanje kvalitete života i zaštite kulturne baštine
Područje	K1	Kultura
Mjera	3.1	Poticanje arheoloških istraživanja

Aktivnost 3.1.1.	Provođenje arheoloških istraživanja
PARTNERI	Općina, Udruga Baščina, Ministarstvo kulture RH
KORISNICI	Gosti, Lokalna zajednica
OPIS	- Ciljevi: Učiniti dostupnim arheološku baštinu koja je nedostupna i zanemarena Rezultati: - stvaranje osnove za selektivni turizam i brendiranje Lumbarde kao destinacije Aktivnosti:

	1) snimanje lokacije 2) određivanje prioriteta 3) razrada rješavanja imovinsko pravnih odnosa 4) organizacija istraživanja Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (snimanje, iskopi, konzervacija)
PRORAČUN	/ izraditi u suradnji s Odjelima arheologije nadležnih sveučilišta
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, EU Fondovi, Ministarstvo kulture, nacionalne zaklade
SPREMNOST	Dio pripremnih radnji odrađen, evidencija lokaliteta postoji
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- provedena barem 2 nova arheološka istraživanja u 5 godišnjem razdoblju.

Prioritet	P3	Podizanje kvalitete života i zaštite kulturne baštine
Područje	K1	Kultura
Mjera	3.2	Prezentacija kulturne baštine

Aktivnost 3.2.1.	Uređenje prostora zavičajne zbirke i stalne postave galerije
PARTNERI	Općina, Udruga Baščina, TZ Lumbarda; Gradski muzej Korčula
KORISNICI	Gosti, Lokalna zajednica
OPIS	Ciljevi: - Prezentirati kulturno povijesnu baštinu Lumbarde Rezultati: - otvaranje kulturnog centra sa zavičajnom zbirkom i galerijom Aktivnosti:

		1) odrediti prostor u zgradi Općine 2) dogovoriti sa Gradskim muzejom u Korčuli da se nalazi iz Lumbarde prezentiraju u okviru zbirke u Lumbardi 3) uređenje prostora 4) nabava eksponata Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (urediti prostor, dogovor sa Gradskim muzejom Korčula, osnivanje kulturnog centra, postava izložaka, upravljanje centrom.)
PRORAČUN		- biti će poznat nakon izrade Idejnog rješenja
POTENCIJALNI FINANCIRANJA	IZVORI	Proračun Općine, Fondovi EU
SPREMNOST		- pokrenuti aktivnost nakon definiranja branda Lumbarde u suradnji s udrugama koje se bave ovim područjem s naglaskom na suvremena rješenja u prostoru spojena s uštedom energije i lakoćom održavanja.
ROK ZA PROVEDBU		Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE		- otvoren Zavičajni muzej ili galerija u formi inovativnog prostora zasnovanog na temelju multi-funkcionalnosti i nestatičnosti postava

Prioritet	P3	Podizanje kvalitete života i zaštite kulturne baštine
Područje	K1	Kultura
Mjera	3.3	Povezivanje kulturnog bogatstva i tradicije sa turističkom ponudom

Aktivnost 3.3.1.	Promocija Psefizme i antičkih korijena Lumbarde u suradnji sa TZ Lumbarda	
PARTNERI	Općina, Udruga Baščina, Kulturni centar Lumbarda,	
KORISNICI	Općina, TZ Lumbarda, lokalna zajednica	
OPIS	Ciljevi: Promovirati antičke korijene kao osnovu za brend Lumbarde	

	Rezultati: - stvaranje brenda i osnove za selektivni turizam Aktivnosti: 1) izlaganje kopije Psefizme kao centralne postavbe antičkog odjela zavičajne zbirke 2) izrada brošura sa antičkim pričama o Lumbardi i Psefizmi 3) povezivanje antike i Psefizme sa arheologijom i uređenim nalazištima 4) organizacija promocije Psefizme i antike (tematske manifestacije) Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta, plan projekta) II. Provedba (izrada brošura, tematskih manifestacija, planova za selektivni turizam i predstavljanje antike i arheologije)
PRORAČUN PROJEKTA	-još ne definiran iznos
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Fondovi EU
SPREMNOST	- potrebno provesti druge aktivnosti kao predradnju ove
ROK ZA PROVEDBU	- Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- Psefizma spomenuta u najmanje tri nacionalna časopisa te 2 svjetska (povijest/arheologija/turizam) - povećan interes za proučavanjem Psefizme u periodu od tri godine.

Aktivnost 3.3.2.	Uređenje mjesta kroz obilježavanje kulturno-povijesnih znamenitosti i izgradnja spomenika i ljetne pozornice
PROJEKTNII PARTNERI	Općina, Udruge, Kulturni centar Lumbarda, Lokalni umjetnici, Kamenoklesari
KORISNICI PROJEKTA	Općina, TZ Lumbarda, lokalna zajednica
OPIS PROJEKTA	Ciljevi: - Promovirati brend Lumbarde Rezultati: - stvaranje atraktivne osnove za promociju turizma Aktivnosti:

	1) izrada idejnog projekta spomenika i pozornice 2) izrada izvedbenog projekta 3) pronalazak izvora financiranja 4) izvedba radova Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta, plan projekta) II. Provedba
PRORAČUN PROJEKTA	bit će poznat nakon izrade idejnih projekta
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, EU Fondovi, Ministarstva RH
SPREMNOST PROJEKTA	- tek nakon provedbe drugih aktivnosti kao predradnja ove
ROK ZA PROVEDBU	- Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- stvorena staza cjelokupne turističke ponude temeljene na zajedničkom nazivniku (npr. Arheologija) tj. info ploče/putokazi koji povezuju i mjesta kulturno-povijesne baštine, OPG-ove i ostale. - izgrađena ljetna pozornica (u periodu od četiri godine)

Prioritet	P3	Podizanje kvalitete života i zaštite kulturne baštine
Područje	K2	Sport
Mjera	3.4	Unapređenje sportske infrastrukture

Aktivnost 3.4.1.	Uređenje šetnica i biciklističkih staza
PARTNERI	Općina, TZ Lumbarda
KORISNICI	Turisti, lokalna zajednica
OPIS	Ciljevi: - Urediti šetnice i staze za bicikliste Rezultati: - stvaranje osnove za mogućnost razvoja selektivnog turizma i

	dodatne ponude u sezoni Aktivnosti: 1) napraviti popis staza i puteva 2) odrediti način uređenja 3) napraviti projekte Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (popis putova, plan i projekt uređenja, uređenje, izrada prospekata)
PRORAČUN	150.000 kn
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Ministarstvo turizma, HTZ, Fondovi EU
SPREMNOST	- projekt nije spreman za provedbu dok se ne osiguraju sredstva za izradu izvedbenih projekata / u međuvremenu mogući pripremni radovi
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II (nakon brendiranja i turističkih proizvoda i programa krenuti u izradu planova)
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- najmanje 5 km novih staza i šetnica osigurano na kraju 5 godišnjeg Plana

Aktivnost 3.4.2.	Izrada plana sportskog razvoja Općine
PARTNERI	Općina, Sportske udruge, TZ Lumbarda
KORISNICI	Turisti, lokalna zajednica
OPIS	Ciljevi: - Definirati sportski razvoj sukladno mogućnostima Rezultati: - stvaranje osnove za razvoj sporta i dodatnih sadržaja turizmu Aktivnosti: 1) napraviti plan razvoja 2) odrediti prioritete 3) definirati mogući proračun Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (razgovori sa udrugama i klubovima, plan i projekt uređenja sportskih igrališta, uređenje igrališta, izrada prospekata za turizam)
PRORAČUN PROJEKTA	- proračun nije definiran

POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, županije, Ministarstvo turizma, HTZ
SPREMNOST	- projekt nije spreman za provedbu
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- utvrditi nakon javne rasprave

Prioritet	P3	Podizanje kvalitete života i zaštite kulturne baštine
Područje	K1	Komunalna infrastruktura
Mjera	3.5	Unapređenje komunalne infrastrukture

Aktivnost 3.5.1.	Dovršenje rekonstrukcije kanalizacije i nastavak razvoja mreže za domaćinstva, te završetak obilaznice
PARTNERI	Općina, KTD Mindel
KORISNICI	Lokalna zajednica, Hoteli
OPIS	Ciljevi: - Napraviti kanalizaciju u Lumbardi, dovršiti obilaznicu Rezultati: - uređena odvodnja otpadnih voda - dovršetak obilaznice do Pržine Aktivnosti: 1) završiti započeti projekt rekonstrukcije 2) napraviti projekt za razvod u kućanstva 3) napraviti plan za dovršetka obilaznice 4) osigurati financiranje Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (završetak započetog projekta, projektiranje po Lumbardi, kandidiranje za financiranje)
PRORAČUN	Bit će poznat nakon izrade idejnog projekta
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Fondovi EU (ERDF), Županija

SPREMNOST	Drugi dio rekonstrukcije glavnog voda je projektiran i nađeni su izvori financiranja, a drugi dio projekta nije spreman za provedbu dok se ne osiguraju sredstva za izradu izvedbenih projekata. Za obilaznicu nisu riješena imovinska pitanja.
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet I
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- broj kućanstava spojenih na kanalizaciju - dovršena cesta do Pržine

Aktivnost 3.5.2.	Uređenje Donjeg Blata
PARTNERI	Općina, Hrvatske vode, KTD Mindel
KORISNICI	Općina, OPG-ovi, Poljoprivredna zadruga
OPIS	Ciljevi: - Urediti donje blato kao poljoprivredno područje i šetnicu biciklističku stazu Rezultati: - dovođenje u funkciju vrijednog resursa Donje Blato Aktivnosti: 1) dovršiti započeti projekt odvodnje 2) napraviti projekt navodnjavanja 3) projekt staze prema Korčuli koja je ujedno pristup do parcela 4) poljoprivredna zadruga treba angažirati OPG-ove na zajedničku proizvodnju Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (dovršetak odvodnjavanja, plan i projekt uređenja, uređenje, izrada plana proizvodnje OPG-ova)
PRORAČUN	Bit će poznat nakon izrade idejnog projekta
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, Fondovi EU
SPREMNOST	Odvodnjavanje je pred završetkom a drugi dio projekta nije spreman za provedbu dok se ne osiguraju sredstva za izradu izvedbenih projekata / u međuvremenu mogući pripremni radovi
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet III
INDIKATORI	- povećane površine obradivog zemljišta za 10% u

RELACIJA/MJERE	trogodišnjem razdoblju - napravljena staza kroz polje

Aktivnost 3.5.3.	Uređenje ulaza u groblje i nalazišta Sutivan
PARTNERI	Općina, TZ Lumbarda, Udruga Baščina
KORISNICI	Turisti, lokalna zajednica
OPIS	Ciljevi: - Urediti lokalitet na ulazu u Lumbardu , groblje i arheološko nalazište na Sutivanu Rezultati: - uređenje groblja i vrijednog arheološkog nalazišta Sutivan Aktivnosti: 1) riješiti imovinsko pravne odnose 2) napraviti izvedbeni projekt 3) osigurati financiranje Faze projekta: I. Priprema (definiranje dionika, voditelja projekta) II. Provedba (uređenje imovinskih odnosa, izvedbeni plan i projekt uređenja, uređenje, izrada prospekata za nalazište)
PRORAČUN	- još nije određen
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Proračun Općine, županija, Ministarstvo kulture
SPREMNOST	- nije spreman treba riješiti imovinske odnose i revidirati postojeći projekt
ROK ZA PROVEDBU	Prioritet II
INDIKATORI RELACIJA/MJERE	- uspostavljen standard izgleda i uređenosti ulaza u groblje koji su dužni održavati, a) građani (obaviješteni o pravilniku) b) komunalni redari - okolica groblja i samo groblje primjereno održavano kroz 5-godišnje razdoblje i predstavljeno kao kulturno dobro